

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

ISSN 1024-3046

C 75

Fyrtiotredje årgången

15 mars 2000

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

I Meddelanden

.....

II Förberedande rättsakter

Ekonomiska och sociala kommittén

Januarisessionen 2000

2000/C 75/01	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Initiativ från Förbundsrepubliken Tyskland och Republiken Finland inför antagandet av rådets förordning om insolvensförfaranden, förelagt rådet den 26 maj 1999"	1
2000/C 75/02	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén — Den europeiska luftfartsnäringen: från inre marknad till globala utmaningar"	4
2000/C 75/03	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel (kodifierad version)"	11
2000/C 75/04	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring för fjärde gången av förordning (EG) nr 1626/94 om vissa tekniska åtgärder för bevarande av fiskeresurserna i Medelhavet och om ändring för fjärde gången av förordning (EG) nr 850/98 för bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer"	13

SV

2000/C 75/05	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1255/1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter"	14
2000/C 75/06	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agenser i arbetet (sjunde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (kodifierad version)"	15
2000/C 75/07	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till medlemsstaterna om fastställande av riktlinjer för program inom ramen för gemenskapsinitiativet Equal för vilka medlemsstaterna uppmanas lämna in förslag till stöd"	16
2000/C 75/08	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om klarläggande av rådets förordning (EG) nr 2223/96 i fråga om principerna för registrering av skatter och sociala avgifter"	19
2000/C 75/09	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 77/388/EEG om det gemensamma systemet för mervärdesskatt — övergångsbestämmelser för Republiken Österrike och Republiken Portugal"	21
2000/C 75/10	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar"	22
2000/C 75/11	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning (EG) om samordning av de sociala trygghetssystemen"	29
2000/C 75/12	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring för femte gången av förordning (EG) nr 850/98 av den 30 mars 1998 för bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer"	34
2000/C 75/13	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Ändrat förslag till rådets förordning (EG) om gemenskapsmönster"	35
2000/C 75/14	Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Att förbättra turismens sysselsättningspotential"	37

II

(Förberedande rättsakter)

EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Initiativ från Förbundsrepubliken Tyskland och Republiken Finland inför antagandet av rådets förordning om insolvensförfaranden, förelagt rådet den 26 maj 1999" ⁽¹⁾

(2000/C 75/01)

Den 22 juli 1999 beslutade rådet i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda initiativ.

Sektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som ansvarat för beredningen av ärendet, antog sitt yttrande den 14 december 1999. Föredragande var Guido Ravoet.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 97 röster för och 2 röster emot.

1. Inledning

1.1. I förslaget till förordning upprepas ordagrant bestämmelserna i Brysselkonventionen av den 23 november 1995 om insolvensförfaranden, med undantag för kapitel V om EG-domstolens tolkning.

1.2. Initiativets målsättning är att påskynda genomförandet av nämnda konvention och att göra den direkt tillämplig i medlemsstaterna för att förbättra insolvensförfaranden med gränsöverskridande inverkan.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Tillämpningsområde

2.1.1. Föreslagna förordning skall tillämpas på kollektiva insolvensförfaranden som innebär att gäldenären — oavsett om det är en fysisk eller juridisk person — helt eller delvis berövas rådigheten över sina tillgångar och att en förvaltare utses. De förfaranden som avses anges för varje medlemsstat i en bilaga.

2.1.2. Förordningen skall inte tillämpas på försäkringsföretag, kreditinstitut, investmentföretag som tillhandahåller tjänster som innebär hantering av medel eller värdepapper för tredje mans räkning eller kollektiva investmentföretag, eftersom särskilda bestämmelser redan gäller för dessa.

2.2. Förslag till system

2.2.1. Det system som föreslås i förordningen är en kompromiss mellan

— å ena sidan principen om att en konkurs är unik och allmängiltig, vilket innebär att ett företag som gått i konkurs blir föremål för ett enda förfarande som har samma verkan i alla andra medlemsstater,

— å andra sidan territorialprincipen och principen om parallella konkurser, som innebär att ett förfarande kan inledas i varje medlemsstat där gäldenären har tillgångar och att dess verkan begränsas till detta land.

⁽¹⁾ EGT C 221, 3.8.1999, s. 8.

2.2.2. I förordningen införs principen med ett huvudförfarande som inleds i den medlemsstat där gäldenärens huvudsakliga intressen finns, och som erkänns och har verkan i de andra medlemsstaterna utan formaliteter. För bolag skall sätet anses vara platsen för de huvudsakliga intressena, om inte annat visas.

2.2.3. Domstolarna i en annan medlemsstat än den där gäldenärens huvudsakliga intressen finns har behörighet att inleda ett insolvensförfarande endast om gäldenären har ett driftställe i denna medlemsstat. Verkan av detta förfarande får enbart omfatta gäldenären tillhörig egendom inom denna medlemsstat. När ett sådant förfarande inleds, efter det att ett huvudförfarande inletts, talar man om sekundärförfarande, vilket måste vara ett likvidationsförfarande.

2.2.4. Rätt att begära att ett sekundärförfarande inleds har förvaltaren i huvudförfarandet samt varje annan person eller myndighet som enligt lagen i den medlemsstat där nämnda begäran framställs har rätt att begära att ett insolvensförfarande inleds.

2.2.5. Det finns bestämmelser för att säkerställa samordningen mellan huvudförfarandet och ett eller flera sekundärförfaranden. Förvaltarna är till exempel skyldiga att informera varandra, förvaltaren i huvudförfarandet har möjlighet att begära att ett sekundärförfarande läggs ner och ett eventuellt överskott i sekundärförfarandet kan överföras till huvudförfarandet.

2.3. Tillämplig lag

2.3.1. "Tillämplig lag" när det gäller förfarandet och dess inverkan är i princip rättsordningen i den medlemsstat där förfarandet inleds (eller kommer att inledas). Denna rättsordning anger alla förutsättningar för att inleda, genomföra och slutföra ett insolvensförfarande.

2.3.2. Särskilda bestämmelser finns fastställda för att lösa vissa problem. Detta gäller i synnerhet anställningsavtal, där verkan av ett insolvensförfarande uteslutande skall regleras av den medlemsstats lag som är tillämplig på anställningsavtalet. Andra bestämmelser avser bland annat återtagandeförbehåll, kvittning, tredjemansskydd och fastighetsavtal.

2.4. Erkännande av förfarande

2.4.1. Enligt förslaget till förordning skall ett beslut om att inleda ett insolvensförfarande i en medlemsstat erkännas i de andra medlemsstaterna. Detta utesluter emellertid inte att så kallade sekundärförfaranden inleds.

2.4.2. En förvaltare av ett huvudförfarande har behörighet att verka i andra medlemsstater enligt lagen i inledningsstaten, så länge inget sekundärförfarande har inletts där. Förvaltaren har rätt att överföra gäldenärens egendom från den medlemsstat där den befinner sig, utom när det är fråga om sakrättsligt skydd eller återtagandeförbehåll. Förvaltaren skall emellertid respektera rättsordningen i den medlemsstat där han verkar när han utövar sin behörighet.

2.4.3. Beslut som fattats av en domstol om att inleda ett insolvensförfarande erkänns utan formaliteter. Sådana beslut skall verkställas i enlighet med artiklarna i Brysselkonventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privat- och handelsrätts område. Enligt dessa bestämmelser kan beslut som fattats i en avtalsstat, och som är verkställiga i denna, genomföras i en annan stat efter det att ett verkställighetsbeslut utfärdats på begäran av intressenter.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Initiativets fördelar

3.1.1. Ekonomiska och sociala kommittén ser positivt på en gemenskapsförordning i syfte att lösa de problem som uppstår i samband med konkurser med vissa internationella aspekter och därigenom påskynda genomförandet av Brysselkonventionen från 1995 om insolvensförfaranden. Detta initiativ bör bidra till en integration av de nationella ekonomierna inom ramen för inre marknaden.

3.1.2. Initiativet välkomnas än mer med tanke på att det är det första som rådet tar på det civilrättsliga området som inte har direkt samband med konsumentskydd. Rådet utnyttjar därmed de nya möjligheter som fastställdes genom Amsterdamfördraget.

3.1.3. ESK vill emellertid understryka att man bör undvika ett alltför komplicerat system som inte går att använda i praktiken. Man tvingas i detta sammanhang konstatera att de flesta bestämmelserna i förslaget till förordning är mycket komplicerade.

3.1.4. Dessutom vill ESK framhålla att det är viktigt att förordningen tillämpas i hela Europeiska unionen. Vi vill därför uttrycka vår önskan att Storbritannien, Irland och Danmark ansluter sig till förslaget och utnyttjar de möjligheter som de har genom Amsterdamfördragets protokoll.

3.2. Målsättning

3.2.1. ESK vill framhålla att insolvensförfaranden inte bara syftar till att sanera skulder och att fördela tillgångar mellan borgenärer. Andra målsättningar bör ställas upp, som till exempel att se till att livskraftiga företag överlever och att bevara sysselsättningen. ESK kan i detta sammanhang med tillfredsställelse konstatera att förslaget till förordning inte bara avser likvidationsförfaranden utan även förfaranden som syftar till företagsrekonstruktion (se bilaga A).

3.2.2. ESK beklagar dock att den föreslagna förordningen inte avlägsnar de snedvridningar som uppstår på grund av skillnader mellan de nationella lagstiftningarna. I förordningen fastställs inte heller gemensamma mål för samtliga medlemsstater. Även om den föreslagna förordningen innebär vissa framsteg är den mycket blygsam och föga ambitiös.

3.3. Behandlingstid

3.3.1. En kritisk synpunkt som ofta framförs i samband med insolvensförfaranden är att de tar alltför lång tid. ESK beklagar därför att förslaget till förordning inte återspeglar önskan om att förkorta förfarandena, till exempel genom att föreslå att man i de olika medlemsstaterna inför enhetliga påskyndningsmekanismer.

3.4. Förslaget till system

3.4.1. ESK beklagar att den föreslagna förordningen inte på ett klart och tydligt sätt förordar principen om en unik och allmängiltig konkurs inom Europeiska unionen, vilket betyder att ett företag som konkursförklarats blir föremål för ett enda förfarande vars verkan erkänns i samtliga medlemsstater. Europeiska kommissionen gjorde uttalanden i denna riktning i samband med att Brysselkonventionen från 1995 slutfördes.

3.4.2. Man kan förstå att ett sådant system inte kan genomföras på världsomfattande nivå, men situationen är annorlunda inom EU, där medlemsstaterna utgör en inre marknad vilket i sig borde utesluta alla tankar på sekundär konkursförklaring.

3.4.3. Lösningen som innebär att en konkurs är allmängiltig är utan tvekan den bästa, eftersom den garanterar att borgenärerna behandlas lika samt en snabb och rationell likvidation. Man kan i själva verket hysa farhågor för att det system som föreslagits, med ett huvudförfarande och eventuellt flera sekundärförfaranden, vars verkan begränsas till en enskild medlemsstat, i praktiken kommer att skapa olösliga problem.

3.4.4. Dessutom finns det risk för att möjligheten att inleda sekundärförfaranden kan leda till att huvudförfarandet blir meningslöst ur ekonomisk synvinkel.

3.4.5. Inrättandet av ett unikt förfarande skulle öka chanserna att rekonstruera företag med problem.

3.5. Tillämpningsområde

3.5.1. Att man utesluter kreditinstitut, försäkringsföretag, investmentföretag och kollektiva investmentföretag från tillämpningsområdet bör ses som positivt. Dessa företag omfattas i själva verket av särskild reglering och en enhetlig kontroll — av myndigheten i det land där företagets huvudkontor befinner sig — och skulle knappast passa in i ett system som tillåter ett flertal förfaranden vars verkan begränsas sig till enskilda medlemsstater.

3.6. Erkännande och verkställighet av beslut

3.6.1. Kravet på erkännande riskerar att leda till tunga förfaranden och medföra onödiga kostnader. ESK anser att de beslut som fattas inom ramen för den föreslagna förordningen automatiskt bör vara verkställiga. I detta sammanhang välkomnar vi de arbeten som pågår på gemenskapsnivå i syfte att uppdatera och förenkla bestämmelserna i Brysselkonventionen från 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar samt att omvandla dessa bestämmelser till förordning.

3.6.2. ESK anser för övrigt att man borde se till att förordningen omfattar ett erkännande inom EU av beslut som innebär förbud att utöva viss verksamhet för personer som genom inkorrekt förvaltning har bidragit till företagets konkurs.

3.7. Kommentarer avseende artiklarna

3.7.1. Artikel 16 — det förefaller som om punkt 2 skall tolkas mot bakgrund av artikel 3.4. Bör man inte införa en direkt hänvisning till denna i artikel 16.2?

3.7.2. Artikel 18.1 — vore det inte tydligare om man hänvisade till säkerhetsåtgärder av motsatt innebörd "i samband med utövandet av denna behörighet".

4. Slutsatser

4.1. Trots ovannämnda reservationer anser ESK att denna text är att föredra framför en total frånvaro av reglering av konkurser med internationella aspekter, men vi vill understryka att den endast bör betraktas som ett steg på vägen mot en mer komplett och ambitiös förordning. Ytterligare insatser bör

i synnerhet göras för att få till stånd ett erkännande av principen om att en konkurs är unik och allmängiltig.

4.2. ESK anser att texten bör revideras i syfte att stärka huvudförbandet i förhållande till sekundärförbandena. En möjlig lösning vore att ge förvaltaren i huvudförbandet

ökad behörighet och att skapa större möjligheter att avbryta sekundärförbanden.

4.3. Kommittén välkomnar i detta sammanhang att en klausul om en översyn av Brysselkonventionen tillkom före dess slutförande. Enligt denna kan systemet bli föremål för en utvärdering på begäran av en avtalsstat och i vilket fall som helst tio år efter dess genomförande (artikel 53). Det vore önskvärt att införa en liknande bestämmelse i förslaget till förordning. Utvärderingen bör enligt vår mening göras efter fem år.

Bryssel den 26 januari 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén — Den europeiska luftfartsnäringen: från inre marknad till globala utmaningar"

(2000/C 75/02)

Den 20 maj 1999 beslutade Europeiska kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda meddelande.

Sektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, som ansvarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 21 december 1999. Föredragande var Alexander-Michael von Schwerin.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 116 röster för och 3 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. I sitt meddelande "Den europeiska luftfartsnäringen: från inre marknad till globala utmaningar" behandlar kommissionen den nuvarande situationen för den europeiska luftfartsnäringen, behovet av fortlöpande förbättringar av de europeiska flygbolagens effektivitet och konkurrenskraft samt de senaste tio årens avreglering av luftfartsnäringen.

1.2. Syftet med meddelandet är att göra en bedömning av de framsteg som gjorts på detta område och att undersöka vilka åtgärder som behövs för att öka branschens konkurrenskraft.

1.3. Enligt kommissionens uppfattning har de europeiska flygbolagen utvecklat innovativa strategier för att anpassa sig till marknadens tillväxt och till de utmaningar konkurrenssituationen innebär. Under det senaste decenniet har de uppnått betydande produktivetsförbättringar som har gjort det möjligt att skapa nya arbetstillfällen inom denna sektor. Branschen lider emellertid fortfarande av en hög grad av fragmentering och ekonomisk instabilitet i jämförelse med de viktigaste konkurrenterna, framför allt de nordamerikanska flygbolagen.

1.4. Liberaliseringen och globaliseringen gör att marknaden blir alltmer konkurrensutsatt och att flygbolagen blir tvungna att genomföra stora omstruktureringar.

1.5. Kommissionen har godkänt statligt stöd som en engångsåtgärd för att hjälpa nationella flygbolag med omstruktureringen under den omvandling som skall resultera i en avreglerad gemensam marknad. Denna omvandling är emellertid nu slutförd.

1.6. För att hjälpa luftfartsbranschen att utarbeta en strategi har kommissionen fastslagit följande politiska riktlinjer:

"Kommissionen använder sig av alla medel som den har till sitt förfogande för att säkerställa integrationen av den europeiska marknaden. Detta innebär tillämpning av EG:s konkurrenslagstiftning för att förhindra försök att på nytt splittra marknaden genom offentliga ingripanden eller genom allianser eller fusioner som motverkar konkurrensen. Övervakningen av offentligt och privat agerande, av öppenheten i gemenskapens lagstiftning samt av fastställandet och spridningen av bästa praxis i olika frågor, t.ex. den allmänna trafikplikten, är viktiga element i detta avseende.

Undanröjningen av tekniska hinder för handeln, framför allt genom snabbare och effektivare harmonisering av säkerhetsreglerna genom att skapa en europeisk myndighet för luftfartssäkerhet (European Air Safety Authority, EASA), och genom att främja verksamhet som ICAO bedriver på miljöområdet, kommer att hjälpa branschen.

Fragmenteringen av den inre marknaden är även ett resultat av bristen på en extern dimension. Reglerna för ägande och systemet med bilaterala avtal utgör hinder dels för omstruktureringen av branschen på europeisk nivå, dels för rättvis konkurrens med de länder som slutit 'Open skies'-avtal. Dessa ekonomiska konsekvenser underbygger de rättsliga motiven för en genuin extern dimension som skulle göra det möjligt att passa in allianserna i en rättvis europeisk ram."

1.7. Kommissionen avser att upprätta en omfattande databas över den europeiska luftfartsnäringen. Därmed blir det möjligt att höja kvaliteten hos, och förbättra möjligheten att få tillgång till, uppgifter och analyser — avseende kapacitet, trafik, ekonomiska resultat, produktivitet, branschens och flyglinjenätets struktur, flygplatser och sysselsättning — som behövs för att stödja en politik som syftar till att säkra branschens konkurrenskraft. Uppgifterna om och analyserna av branschutvecklingen kommer att göras tillgängliga för allmänheten på kommissionens webbplats. Detta redskap kommer att göra det möjligt för kommissionen att övervaka utvecklingen av branschen i allmänhet och av biljettpriserna i synnerhet.

2. Sammanfattning av innehållet i kommissionens dokument

2.1. Lufttransporter är enligt kommissionens uppfattning en tillväxtbransch, som dock präglas av konjunktursvängningar och oviss lönsamhet. Den ekonomiska tillväxten är drivkraften bakom efterfrågan på lufttransporter. Under de senaste åren har lufttransporterna upplevt en kraftigt ökad volym och omsättning. Enligt de senaste marknadsundersökningarna kommer den globala efterfrågan på flygtransporter att fortsätta att växa kraftigt under de kommande två årtiondena, i en takt på omkring 5 % per år, men man måste beakta att det kan inträffa viktiga händelser som inte kan förutses. Den aktuella finansiella och ekonomiska krisen i Sydostasien är ett typiskt exempel på detta.

2.2. Kommissionen gör en global jämförelse av den europeiska luftfartsnäringens resultat och drar slutsatsen att de största europeiska luftfartsföretagen storleksmässigt knappast skiljer sig från de största amerikanska bolagen. Något som är typiskt för den europeiska luftfartsnäringen är emellertid att det finns en andra grupp av relativt små bolag som bedriver internationell verksamhet. Här ligger en del av förklaringen till den europeiska luftfartsbranschens begränsade lönsamhet, eftersom storlek är en viktig faktor i den internationella luftfartsbranschen.

2.3. När det gäller den europeiska luftfartsnäringens struktur noterar kommissionen följande: Då en marknad som tidigare varit skyddad från konkurrens öppnas, leder detta vanligtvis till en första fas då antalet aktörer i branschen ökar. Denna följs av en andra, konsoliderande fas som innebär att antalet företag minskar och deras storlek ökar. I USA tycks lufttrafiknäringen ha följt detta schema. Europa befinner sig däremot fortfarande i den första fasen. År 1993 fanns det 132 bolag med kommersiellt betydelsefull reguljär trafik. År 1998 fanns det 164.

2.3.1. Då man jämför lufttransportmarknaderna i EU och USA bör man vara medveten om vissa viktiga strukturella skillnader. Exempelvis är avstånden mellan städerna i Europa mindre och konkurrensen från alternativa transportsätt, främst vägar och järnvägar, är mycket hårdare än i USA. Dessa aspekter förklarar naturligtvis delvis de strukturella skillnaderna, men det är ändå slående att Europa, med en inhemsk marknad som är mindre än en tredjedel av den nordamerikanska, har ett mycket större antal flygbolag som bedriver trafik med stora flygplan (90 st, jämfört med USA:s 37). Omvänt är de europeiska lufttransportföretagens genomsnittliga storlek mycket mindre, både i fråga om antalet flygplan i trafik (27 flygplan i genomsnitt, jämfört med 111) och marknadsandelar. Kommissionen skriver i detta sammanhang om en fragmentering av den europeiska luftfartsbranschen.

2.4. En viktig aspekt av strukturomvandlingen är luftfartsnäringens nya verksamhetsstrategi med ett nav som utgångspunkt. Denna strategi tillämpas numera av många flygbolag. Genom en minskning av antalet direkta linjer förtätas trafikflödet, vilket gör det möjligt att använda större flygplan och att flyga med högre lastfaktorer. En del flygbolag tillämpar strategier baserade på låga kostnader, en strategi som bland annat kännetecknas av: ingen interlining, inget förutbestämt platsval, ingen matservering under flygningarna, en enda serviceklass, användning av billiga och icke-överbelastade sekundära flygplatser och enhetliga flottor med nya och bränsleeffektiva plan.

2.5. Beträffande produktivitet skriver kommissionen att de 10 största europeiska flygbolagen under perioden 1990–1996 i genomsnitt noterade en ökning av RTK/personal med 53 %, medan deras kvot kostnad/ATK sjönk med 13 %. De tio största amerikanska flygbolagens produktivitet var emellertid ännu högre, vilket betyder att omstruktureringsinsatserna måste fortsätta.

2.6. Enligt kommissionen ställs flygbolagen inför alltmer komplicerade situationer. Särskilt den fortgående efterfrågan på fler destinationer och högre turtäthet kräver förmåga till innovationer och större finansiella resurser. För att de europeiska flygbolagen skall kunna överleva i denna alltmer konkurrensutsatta omgivning krävs permanent omstrukturering, dvs. ständiga förbättringar av effektiviteten och konkurrenskraften. Den ökade konkurrensen är till stor del resultatet av EU-åtgärder för att avreglera branschen. Man bör dock notera att denna process inte har lett till att konkurrens har införts på alla marknader. I kommissionens egen rapport från 1996 om konsekvenserna av den tredje etappen av liberaliseringen av luftfartsnäringen noterades att monopol rådde på 64 % av flyglinjerna i gemenskapen, även om många av dessa är nya eller lågtrafikerade flyglinjer, och att biljettpriserna för affärsresenärer inte sjunkit.

2.7. I kommissionens meddelande från 1994, "Vägen framåt för civil luftfart i Europa" ⁽¹⁾, utpekades bristen på och kostnaderna för infrastruktur som en huvudorsak till de höga kostnader som läggs på europeiska flygresenärer. För att råda bot på denna situation har kommissionen under de senaste åren genomfört initiativ med inriktning på infrastrukturen:

— Införandet av direktiv 96/97 som ger tredje part tillträde till marknaden för marktjänster vid flygplatser i gemenskapen.

— Ett nytt direktiv om flygplatsavgifter kommer snart att antas.

— Fragmenteringen av flygtrafikledningssystemen skall åtgärdas genom att Eurocontrols organisation stärks.

— Aktivt deltagande i bildandet av en europeisk myndighet för luftfartssäkerhet (European Air Safety Authority, EASA).

— En ingående behandling av frågan om miljöskyddet och dess förhållande till konkurrenskraften inom luftfartsnäringen i ett kommande meddelande.

2.8. För att säkerställa framgång på lång sikt på den alltmer globaliserade lufttransportmarknaden måste de europeiska flygbolagen, enligt kommissionens uppfattning, utvecklas till konkurrenskraftiga enheter på global nivå. Man kan notera att förhållandet mellan nationella lufttransportföretag och regionala flygbolag utvecklas från enkla, kommersiella avtal i riktning mot mer avancerade integrationsformer som franchising eller direkt kontroll genom förvärv. Det har bildats fyra globala strategiska allianser där europeiska luftfartsföretag medverkar (Star Alliance, One World, Wings, Qualiflyer).

2.9. Kommissionen pekar på att det på grund av bilaterala avtal fortfarande inte råder frihet att tillhandahålla tjänster mellan EU:s medlemsstater och tredje land. En särskilt negativ följd av det bilaterala systemet är att europeiska flygbolag i allmänhet inte kan trafikera icke-medlemsländer varifrån som helst i EU, utan endast från territorierna i sina respektive medlemsstater. Detta är framför allt en nackdel i jämförelse med lufttransportföretag från USA, vilka kan flyga från vilken flygplats som helst i USA till en mängd olika flygplatser i EU. Därför är det viktigt att komplettera den gemensamma flygtrafikmarknaden med en genuin extern dimension. Gemensamma avtal mellan Europeiska unionen som helhet och tredje land måste enligt kommissionens uppfattning förhandlas fram på både multilateral och bilateral nivå. Kommissionen kommer att fortsätta sitt arbete för att skapa ett gemensamt flygtrafikområde med USA. Vidare måste man behandla lufttransporternas ställning i den nya förhandlingsrundan inom ramen för WTO:s Allmänna tjänstehandelsavtal (General Agreements of Trade in Services, GATS) som återupptogs under 1999.

2.10. Kommissionen behandlar utförligt de senaste tio årens avreglering av lufttransporter. Redan år 1996 utvärderade kommissionen utvecklingen på lufttransportområdet i meddelandet "Konsekvenserna av den tredje etappen av liberaliseringen av luftfartsnäringen" ⁽²⁾, och kommissionen noterade då att avregleringsprocessen har förändrat de ekonomiska villkoren för lufttransporter genom att göra marknaden alltmer konkurrensutsatt. De första tre åren av avreglering ledde till en gradvis ökande konkurrens; framför allt ökade antalet flygbolag betydligt. Avregleringen har gett konsumenterna uppenbara fördelar. Vissa brister kan dock minska avregleringsprocessens

⁽¹⁾ KOM(94) 218 slutlig — ESK:s yttrande EGT C 110, 5.2.1995, s. 22.

⁽²⁾ KOM(96) 514 slutlig, 22.10.1996.

möjligheter att ge konsumenterna bättre tjänster till lägre kostnad. I rapporten underströks problemet med kapacitetsbegränsningar och höga kostnader för infrastruktur samt den motsägelsefulla och otillfredsställande utvecklingen av biljettpriserna. Samtidigt som specialbiljetter blivit vanligare finns det fortfarande stora skillnader i biljettpriset per km mellan olika delar av Europa. Man kan till och med notera prisökningar på lönsamma linjer. Den senaste utvecklingen bekräftar denna tendens.

2.11. Kommissionen kritiserar det faktum att det allt större antalet pristariffer, överbokningar, tillgången på platser till de mest utannonserade specialpriserna, ökningen av FFP ("frequent flyer"-program), code sharing och allianser mellan flygbolag gör det svårare för konsumenterna att jämföra olika konkurrerande anbud. Då konkurrensen ökar är det nödvändigt att garantera öppenhet på marknaden för att bevara konsumenternas förtroende. Kommissionen har även låtit göra en undersökning av vilken information passagerarna behöver för att de skall kunna göra rationella val.

2.12. Hyrning av flygplan som är registrerade utanför gemenskapen är ett annat problemområde. Kommissionen har noterat att medlemsstaterna tillämpar olika praxis vid genomförandet av bestämmelserna om utfärdande av tillstånd för lufttrafikföretag. Kommissionen har därför för avsikt att i samarbete med medlemsstaterna utarbeta riktlinjer för att klargöra sin tolkning av bestämmelsen om korttidshyrning av icke-EU-flygplan.

2.13. Kommissionen har genomfört en undersökning av effekterna av reglering och vissa kommersiella metoder på utvecklingen av konkurrensen på lufttransportmarknaden. Kommissionen utfrågade i detta sammanhang ett antal små och medelstora flygbolag och bad dem att bedöma avregleringsprocessen och bristerna i den. I undersökningen fann man att det finns en övergripande enighet om att det nuvarande regelverket fungerar bra. Följande frågor visade sig dock ge upphov till problem:

- Tillgången till ankomst- och avgångstider är inte tillräcklig för att göra det möjligt för nytillkomna aktörer att konkurrera med de etablerade flygbolagen.
- Endast stora flygbolag kan utnyttja lojalitetssystem. De viktigaste hindren hänger samman med att FFP gynnar flygbolag med stora linjenät, som ger resenärerna större möjligheter att samla på sig och utnyttja FFP-poäng. De små och medelstora flygbolagen har däremot små möjligheter att ha sådana system, eftersom deras linjenät är för små för att göra dem lockande.

2.14. Kommissionen beskriver de sociala effekterna av de aktuella utvecklingstendenserna och konstaterar att efter de omstruktureringsåtgärder som flygbolagen beslutat om ökade det totala antalet anställda inom den civila luftfarten från 435 400 till 489 700 under åren 1988–1996, och utsikterna för sysselsättningen i denna sektor är fortfarande positiva.

2.14.1. Ett av de viktigaste kännetecknen för den period som granskas är utbredningen av nya anställningsformer med målet att öka flexibiliteten. Anställningsvillkoren har förändrats, särskilt för nyanställda. Många av dem får nu tidsbegränsade anställningsavtal, och ofta tillämpas ett tvåskiktat lönesystem. Resultatbaserade lönesystem tenderar att ersätta lönesystem grundade på anställningstid för vissa kategorier av anställda. Denna tendens är inte specifik för luftfartsnäringsen. Anställningstryggheten för personal i nationella flygbolag som varit anställd en längre tid är dock fortfarande relativt god. Lönenivån är fortfarande högre än för liknande arbeten i mindre flygbolag.

3. Kommitténs anmärkningar

3.1. Kommittén välkomnar kommissionens utförliga genomgång av problemen inom luftfartsnäringsen. Kommissionens meddelande innehåller många relevanta bedömningar och analyser. Kommittén stöder uttryckligen målsättningen att stärka de europeiska flygbolagens konkurrenskraft, framför allt gentemot de nordamerikanska flygbolagen, och att motverka deras strukturella handikapp.

3.2. Kommittén beklagar att kommissionen betraktar luftfartsnäringsen utan koppling till andra transportsätt och anser det nödvändigt att kommissionen tar upp sambandet mellan olika transportsätt till diskussion. ESK anser att det av miljöskäl är nödvändigt att stärka kopplingen mellan lufttransporter och järnvägstransporter eftersom kortdistanssträckorna med flyg på så sätt skulle kunna minskas betydligt. Även användarna kan dra betydande nytta av en samverkan mellan olika transportsätt genom att de på så vis snabbare, bekvämare och mera prisvärt kan nå sin destination.

3.3. Kommittén saknar en mera ingående diskussion om passagerarnas rättigheter inom ramen för lufttransporter. Tyvärr behandlar kommissionen detta endast marginellt. Passagerarnas rättigheter måste särskilt stärkas vad gäller flyg med gemensam linjebeteckning (code sharing). Med tanke på den ökade mängden överbokningar och förseningar är det nödvändigt att se till att den ändrade förordningen om kompensation till passagerare som nekas ombordstigning på luftfartyg eller missgynnas på något annat sätt äntligen träder i kraft. Passagerarnas rättigheter måste fastställas på ett juridiskt entydigt sätt. Den som förorsakat problem som t.ex. nekad ombordstigning, förseningar eller andra hinder måste kunna ställas till svars för detta. Det är dock även viktigt att beakta att flygbolagen inte alltid bär skulden till förseningar. En av huvudorsakerna till förseningarna är flygsäkerhetens organisation i Europa.

3.4. Kommittén fastställer att kommissionen endast i ringa utsträckning behandlar chartertrafiken/semestertrafiken. Kommissionen gör tydligen ingen åtskillnad mellan reguljär- och chartertrafik trots att chartertrafiken delvis lyder under andra villkor och utgör en stor del av den civila lufttransporten. Eftersom gränsen mellan den reguljära trafiken och chartertrafiken blir otydligare i och med liberaliseringen av lufttransportsektorn föreslår kommittén att man närmare skall undersöka skillnaderna i fråga om villkor mellan charter/semestertrafiken och den reguljära trafiken.

3.5. Kommittén anser att kommissionen tydligare skulle ha belyst luftfartsnäringens framtidsutsikter och tänkbara problem.

3.6. Kommissionen beklagar att flygbolagen är så starkt fragmenterade samtidigt som man ställer sig positiv till en ökad konkurrens. Detta är motsägelsefullt. Ett stort antal flygbolag behöver inte vara något negativt utan kan snarare leda till en ökad konkurrens. Kommissionen anser tydligen att antalet europeiska flygbolag som använder stora flygplan är för stort och förväntar sig en konsolidering av marknaden. Det är fortfarande oklart vad kommissionen anser nödvändigt i fråga om antal, storlek, antal flygplan i trafik och marknadsandelar för att de europeiska lufttransportföretagen skall bli konkurrenskraftiga och för att man skall kunna tala om en konkurrensfrämjande struktur.

3.7. Kommittén välkomnar kommissionens försäkran om att tillståndet att ge statligt stöd under en övergångsperiod nu har löpt ut, och att det handlat om en engångsåtgärd för att underlätta de nationella flygbolagens anpassning till den avreglerade gemensamma marknaden. De nationella flygbolagen har under åren sedan liberaliseringens början haft tillfälle att anpassa sig till den nya konkurrenssituationen. Statligt stöd bör därmed inte längre tillåtas eftersom det skulle leda till (och redan har lett till) en snedvridning av konkurrensen.

3.8. Kommissionens förslag att upprätta en databas över den europeiska lufttransportbranschen t.ex. vad gäller priser, säkerhetsvillkor och uppgifter om personalens utbildning och att göra dessa tillgängliga för allmänheten via Internet välkomnas. Eftersom data redan finns tillgänglig hos de olika organisationerna inom luftfartsnäringen (ICAO⁽¹⁾, ECAC⁽²⁾, IATA⁽³⁾, AEA⁽⁴⁾) och hos de nationella instanserna skulle det vara lämpligt för att förhindra onödiga kostnader att använda dessa data och i samarbete med ovan nämnda organisationer och nationella instanser upprätta en databas. Enligt kommittén måste man vid upprättandet av en databas se till att tillförlitliga data ställs till allmänhetens förfogande som gör det möjligt att jämföra de olika flygbolagens anbud.

3.9. Kommissionen ser nav-eker-trafiken som flygbolagens nya företagsstrategi och som en betydande aspekt av den strukturella omvandlingen. Genom en minskning av antalet direkta linjer förtätas trafikflödet, vilket gör det möjligt att använda större flygplan och att flyga med högre lastfaktorer. Nav-eker-trafiken är dock ingen ny företagsstrategi. Till skillnad från i USA organiserades flygtransporterna i Europa redan tidigt runt nationella flygplatser eftersom det var den enda möjligheten att säkra internationella långdistansflyg. Kommittén har inga uppgifter om att man inom EU avvecklat direktförbindelserna mellan sekundärdestinationer i någon större utsträckning. För att säkerställa användarnas mobilitet anser kommittén att det är viktigt att man inte drar in på flyg till sekundärdestinationer som är betydelsefulla ur transporttekniskt hänseende.

3.10. Kommissionen ser inte tillräckligt kritiskt på den konkurrenspolitik som en del flygbolag tillämpar. De externa kostnaderna är desamma inom luftfartsnäringen. Det är därför nödvändigt att förstärka kontrollmöjligheterna av samtliga flygbolag som på grund av att de ger lägre löner, anställer okvalificerad arbetskraft, har sämre sociala standarder och inte beaktar säkerhetsföreskrifter, t.ex. vad gäller underhållsintervaller, har ett fördelaktigt konkurrensläge gentemot de andra flygbolagen. För att säkerställa minimistandarder i fråga om kvalitet och säkerhet inom lufttransportsektorn bör minimikrav på vad som måste ingå i till exempel kabinpersonalens utbildning motsvarande JAR OPS⁽⁵⁾ fastställas som skall gälla för hela EU⁽⁶⁾. Dessutom bör alla andra som är verksamma inom flygnäringen ha en viss minimiutbildning och ges kontinuerlig vidareutbildning, så att en god kvalitet på flygtjänsterna kan säkerställas. Vissa flygbolag har ännu inte heller tillgång till nya bränslesparande flygplan utan använder istället billiga äldre flygplan för att spara kapitalkostnader. Detta leder till en ökad bullerutveckling och en större bränsleförbrukning som ökar belastningen på miljön. Kommittén anser att man under alla omständigheter måste förhindra att flygbolag sätter flygplanens och därmed även passagerarnas och flygplansbesättningens säkerhet i fara. Enligt kommittén är det nödvändigt att på EU-nivå harmonisera reglerna om flygplansbesättningens arbetstid och göra dem tillräckligt flexibla för att driftsvillkoren skall kunna säkerställas utan att säkerheten inom luftfartstransporten försummas.

3.11. Att cirka 64 % av EU:s flyglinjer före 1996 endast betjänades av ett flygbolag berodde främst på den låga efterfrågan på dessa flyglinjer. Marknadspotentialen var inte tillräckligt stor för att ett annat bolag skulle kunna etablera sig. Ett statligt ingrepp skulle därmed ur marknadspolitisk hänsyn ha varit felaktigt.

(1) International Civil Aviation Organisation (ICAO).

(2) European Civil Aviation Conference (ECAC).

(3) International Air Transport Association (IATA).

(4) Association of European Airlines (AEA).

(5) Joint Aviation Requirement Operation (JAR OPS).

(6) ESK:s yttrande om "Förslag till rådets direktiv om säkerhetskrav och intygande av yrkesmässig kompetens för kabinpersonal inom civil luftfart" EGT C 214, 10.7.1998, s. 37.

3.12. ESK är inte överrens med kommissionen om att det inte skett några prissänkningar för affärsresenärer. Ett flertal biljettpriser har införts även för affärsresenärer. De nya flexibla biljettpriserna under normalprisnivån gör det även möjligt för affärsresenärer att välja mellan olika biljettpriser. Genomsnittspriset för en Business Class-biljett har därmed även sjunkit. Detta bekräftas av en undersökning som British Aerospace Consultancy nyligen genomfört på uppdrag av kommissionen.

3.13. Kommissionens anmärkning att bristen på och kostnaderna för infrastruktur bidrar till de höga kostnaderna inom den europeiska luftfartsnäringen är helt korrekt. Även senare jämförande studier stöder detta konstaterande. I detta sammanhang skulle kommissionen kunna göra en instats genom att vidta lämpliga åtgärder som t.ex. införandet av flygplatsavgifter⁽¹⁾.

3.14. ESK stöder fullt ut kommissionens förslag att åtgärda problemet med fragmenteringen av flygtrafikledningssystemen genom att stärka Eurocontrols organisation. Förhandlingarna för att gemenskapen skall bli fullvärdig medlem i Eurocontrol bör enligt kommittén påskyndas. När gemenskapen blir medlem i Eurocontrol bör de beslut som gemenskapen deltar i omvandlas till bindande gemenskapslagstiftning.

3.15. Enligt kommittén ligger det inte längre i tiden att Europa har ett flertal luftfartssäkerhetssystem som är organiserade inom varje land, och beslutsförandet bör därför snart ändras. De olika och inte samordnade luftfartssäkerhetssystemen måste ersättas med ett enda luftfartssäkerhetssystem för hela Europa. Kommittén föreslår att Eurocontrol skall ansvara för att sätta upp enhetliga normer för luftfartssäkerhetssystemet avseende den teknik som skall användas och vilka förfaranden som skall tillämpas inom EU. De viktigaste förutsättningarna för att snabbt få till stånd förbättrad flygsäkerhet är att enhetlig teknik införs och att samarbetet mellan de nationella luftfartssäkerhetsmyndigheterna förbättras. Det måste vara möjligt att nå kortsiktiga förbättringar vad gäller förseningar av luftfartssäkerhetsskäl utan att en central luftfartssäkerhetsmyndighet på EU-nivå inrättas. Kommittén anser dock att en central europeisk luftfartssäkerhetsmyndighet bör utgöra en målsättning på längre sikt och stöder inrättandet av en sådan myndighet. För att uppnå en högre grad av flexibilitet inom de nationella luftfartssäkerhetssystemen anser kommittén att det är värt att överväga en privat organisation av systemet så länge kvaliteten säkras.

3.15.1. Gemenskapens aktiva deltagande i upprättandet av en europeisk myndighet för luftfartssäkerhet (European Air Safety Authority, EASA) välkomnas. Det står dock ännu inte klart huruvida denna myndighet även får befogenhet för trafikledningen.

3.15.2. En studie som utarbetats av Eurocontrol ger följande upplysningar om problemen inom luftfartssäkerheten: 1998 berodde 28 % (Air Traffic Control Enroute) + 4 % (Air Traffic Control Ground) dvs. 32 % av alla direkta förseningar på luftfartssäkerhetsproblem. Om man räknar om följdförseningarna på 37 % proportionellt, måste man lägga till ytterligare 19 %. Därmed orsakas 50–51 % av alla förseningar av luftfartssäkerhetsproblem och 13 + 8 % (= 20–21 %) av flygbolagen. Eurocontrol befarar att uppgifterna för 1999 kommer att visa på ännu sämre resultat.

3.16. Kommittén stöder kommissionens initiativ att ta itu med buller- och miljöproblem som förorsakas av lufttransporter. I vilken mån ansvaret för miljön kommer att tas i beaktande och vilken syn allmänheten kommer att ha på lufttransporter beror på insatserna som görs på området. Skyddet av miljön har därför sedan länge prioriterats mycket högt inom luftfartsnäringen. Olika lokala standarder t.ex. vad gäller avgasutsläpp förhindrar dock en målinriktad teknisk utveckling av nya motorer. Att införa en skatt på flygbränsle är inte lämpligt om den inte blir världsomspännande och införs i alla ICAO-medlemsstater för att förhindra en konkurrenssnedvridning.

3.17. Nackdelarna med branschfragmenteringen som kommissionen uppmärksammar kan motverkas med hjälp av samverkans effekter som uppkommer genom att internationella allianser sluts.

3.18. Kommittén delar inte kommissionens mening vad beträffar konkurrenslagstiftningen för allianser inom lufttransportsektorn. På grund av att allianser kan erbjuda ett större antal flygförbindelser kan de på ett bättre sätt beakta kundernas efterfrågan. I motsats till enskilda bolags erbjudanden är detta fördelaktigare för kunden. Sett ur ett konkurrenspolitiskt perspektiv är allianser därför något positivt. Det är dock viktigt att förhindra att missbruk av marknadsledande ställning leder till att mindre flygbolag trängs ut från marknaden.

3.19. Vid sin granskning av olika Nordatlantiska flyglinjeallianser utgick EU-kommissionens generaldirektorat för konkurrens från ett snävt linjeinriktat synsätt på marknaden vilket inte tar hänsyn till dagens konkurrenssituation. Myndigheterna i USA granskar i stället hela marknaden eftersom den största andelen passagerare på de flyglinjer som kommissionens kritiserat egentligen är transitpassagerare. En harmonisering av den europeiska och den nordamerikanska konkurrenspolitiken är därför nödvändig.

3.20. Eftersom kommissionen eftersträvar att EU skall ingå en "Open-skies"-överenskommelse med USA är det ur kommitténs synpunkt lämpligt att vänta med att pröva de nordatlantiska alliansernas överensstämmelse med EU:s konkurrenslagstiftning tills "Open-skies"-förhandlingarna avslutats.

3.21. Kommittén instämmer med kommissionen avseende de kommande "Open-skies"-förhandlingarna med USA. De nordamerikanska flygbolagen gynnas på ett orättvist sätt av de nuvarande bilaterala avtalen eftersom de i motsats till de europeiska flygbolagen kan flyga från vilken flygplats i USA som helst till nästan alla flygplatser i Europa. Europeiska

⁽¹⁾ ESK:s yttrande om liberalisering av mark tjänster, EGT C 301, 13.11.1995, s. 28.

flygbolag kan enligt nuvarande bilaterala avtal dock endast flyga från flygplatser i sitt hemland till USA. Denna skillnad måste undanröjas vid förhandlingarna om "Open-skies"-avtalen med USA.

3.22. Luftfartsnäringen bör behandlas mera ingående inom ramen för den nya förhandlingsrundan om det allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS) och förhandlingarna bör leda till en harmonisering av lufttransportsektorn t.ex. vad gäller överflygningar, start- och landningstider samt flygplatstjänster. Vidare bör en stegvis liberalisering av luftfartstrafiken eftersträvas.

3.23. Med hänsyn till marknadens överskådlighet bör man inte ställa hårdare krav på lufttransportsektorn än på andra branscher. Överskådligheten säkras redan tillräckligt genom konkurrensen mellan de professionella resebyråerna.

3.24. Att hyra flygplan från tredje land är ibland nödvändigt för att säkra den företagsmässiga flexibiliteten. Kommittén stöder förslaget om EU-riktlinjer om att hyrande av flygplan endast skall beviljas i undantagsfall och under begränsad tid. En förutsättning för att undvika missbruk är dock att det hyrda flygplanet uppfyller EU:s minimikrav på säkerhet och miljö. I detta sammanhang bör man grundligt överväga på vilket sätt man skall utforma godkännadeförfarandet i praktiken.

3.25. Problemet med ankomst- och avgångstider på flygplatserna som skildras av kommissionen beror på att flygplatserna är överbelastade. Det är inte endast de nya utan även de redan etablerade flygbolagen som lider av detta och hämmas i sin tillväxt. Problemet måste minskas genom att man utvidgar flygplatsernas kapacitet, men det kommer givetvis alltid att finnas behov av mekanismer för att fördela ankomst- och avgångstider. Kommissionen har meddelat att man kommer att lägga fram en rapport om ankomst- och avgångstidsproblemet, och ESK räknar med att få tillfälle att yttra sig om denna rapport. Kommitténs uppfattning för närvarande är dock att lika möjligheter för samtliga flygbolag måste garanteras.

3.26. Liksom alla andra stora flygbolag måste även europeiska flygbolag kunna erbjuda sina kunder FFP-program ("frequent flyer"-program) för att stå emot den världsomspännande konkurrensen, eftersom en begränsning på området skulle innebära en nackdel i konkurrenshänseende.

4. Slutsatser

4.1. Av kvalitets- och säkerhetsskäl anser kommittén att en EU-enhetlig minimiutbildning och kontinuerlig vidareutbildning för samtliga verksamma inom luftfartsnäringen skall fastställas och efterlevnaden beträffande dessa krav övervakas.

4.2. Kommittén anser det nödvändigt att luftfartssäkerhetssystemen i Europa harmoniseras och att Eurocontrol stärks. Enligt kommittén bör Eurocontrol få befogenhet att sätta upp normer för de nationella luftfartssäkerhetssystemen vad gäller användandet av teknik och tillämpningen av förfaranden i detta sammanhang. Den privata sektorn bör ansvara för organisationen av de nationella luftfartssäkerhetssystemen. Detta är det enda sättet att minska förseningar på grund av luftfartssäkerhetsskäl.

4.3. Större vikt måste läggas vid säkerheten inom ramen för lufttransporter eftersom lufttransporterna förväntas öka ännu mer de närmaste åren.

4.4. Kommittén välkomnar att kommissionen planerar behandla miljöaspekterna i samband med lufttransporter i ett meddelande. Kommissionen bör också behandla frågan om hur olika transportslag kan samverka bättre i Europa och särskilt vad beträffar luft- och tågtransporter. En samverkan mellan olika transportslag kan leda till stora förbättringar inom miljöområdet och för användarna.

4.5. Enligt kommittén måste passagerarnas rättigheter fastställas på ett juridiskt entydigt sätt. Den som förorsakat problem som t.ex. nekad ombordstigning, förseningar eller andra hinder för passagerarna måste kunna ställas till svars för detta. Den ändrade förordningen om kompensation för passagerare som missgynnats måste äntligen träda i kraft.

4.6. Kommittén stöder uttryckligen ett "Open-Skies"-avtal mellan EU och USA för att undanröja de europeiska flygbolagens konkurrenshandikapp gentemot de nordamerikanska.

4.7. Enligt kommittén skulle därmed både kommissionens tidsplan och även användarnas, arbetstagarnas och arbetsgivarernas intressen i Europa inom ramen för en fortsatt social dialog tillgodoses.

Bryssel den 26 januari 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel (kodifierad version)"

(2000/C 75/03)

Den 4 oktober 1999 beslutade rådet att i enlighet med artikel 95 i EG-fördraget begära Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om ovannämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö som svarat för det förberedande arbetet i ärendet antog sitt yttrande den 17 december 1999. Föredragande var Paolo Braghin.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 119 röster för, inga emot och 2 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Kommissionens förslag till direktiv syftar till att kodifiera och därmed ersätta de olika direktiv som gäller tillnärmning av medlemsstaternas bestämmelser för veterinärmedicinska läkemedel som fastställts med utgångspunkt i rådets direktiv 81/851/EEG och 81/852/EEG av den 28 september 1981.

1.1.1. Genom denna kodifiering vill man förenkla och förtydliga gemenskapslagstiftningen så att den blir lättillgängligare och begripligare. Kodifieringsarbetet grundar sig på kommissionens beslut av den 1 april 1987 och ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Edinburgh i december 1992.

1.2. Syftet med det nya direktivet är att få till stånd en kodifiering av de bestämmelser som anges i bilaga 2, del A, där de upphävda direktiven listas. Det nya direktivet skall antas i enlighet med normal gemenskapsrättslig praxis, genom det förfarande som anges i artikel 251 i fördraget.

1.3. Föreliggande kodifieringsförslag har utarbetats på basis av rättsakter som publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Det är sålunda inte möjligt att i dessa rättsakter införa några innehållsmässiga ändringar. Kommissionens förslag innebär alltså en sammanställning av bestämmelserna där endast de formmässiga ändringar som krävs har gjorts.

1.4. Kommissionen har också tagit hänsyn till rådets förordning (EEG) nr 2309/93⁽¹⁾ enligt vilket ett gemenskapsförfarande för godkännande och kontroll av veterinärmedicinska läkemedel fastställts och en europeisk läkemedelsmyndighet⁽²⁾ inrättats.

1.5. Föreliggande kodifieringsförslag om veterinärmedicinska läkemedel har utarbetats parallellt med förslaget till kodifiering av direktiven om läkemedel för humant bruk, ett förslag som kommittén redan har lagt fram ett yttrande om⁽³⁾.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Kommittén anser att det kodifieringsarbete som genomförs utgör viktiga referensramar för behöriga myndigheter i medlemsstaterna. Det har redan sedan flera år tillbaka funnits behov av en kodifiering och 1998 togs initiativet upp i kommissionens arbetsprogram och har nu utvecklats till ett förslag. Kommittén hoppas att den snabbare arbetsmetod som antogs genom det interinstitutionella avtalet av den 20 december 1994 kommer att leda till att man inom kort kan anta de kodifierade rättsakterna, så att direktivet kan träda i kraft om inte den 1 januari 2000 (så som föreskrivs i artikel 99), så åtminstone under första halvåret 2000.

2.2. Kodifieringen är fullständig i och med att den även omfattar direktiv 90/677/EEG om immunologiska veterinärmedicinska läkemedel och direktiv 92/74/EEG om homeopatiska veterinärmedicinska läkemedel. Till direktivet fogas bilaga I med "Standarder och protokoll i fråga om analytiska, prekliniska och kliniska undersökningar samt oskadlighetsundersökningar av veterinärmedicinska läkemedel".

2.3. I den kodifierade texten har den terminologi som använts i de ursprungliga direktiven behållits, utan hänsyn till den utveckling som skett under den senaste tiden och i synnerhet i de riktlinjer som utfärdats av kommittén för veterinärmedicinska läkemedel⁽⁴⁾. Eftersom terminologin i de senaste versionerna av de upphävda direktiven har uppdaterats till vad som är gängse bruk finns det nu flera olika termer för samma begrepp på de olika språken. Kommittén föreslår därför att man i alla språkversioner konsekvent alltid använder de uppdaterade termerna. Det rör sig här alltså om en ändring i form snarare än innehåll.

2.3.1. För att få till stånd ett effektivt system för säkerhetskontroll anser kommittén att man i första hand skall använda termen "negativ reaktion" [ital. *reazione avversa*] framför sådana termer som "biverkning" [ital. *effetto collaterale*] eller "oönskad effekt" [ital. *effetto indesiderato*], eftersom de två sistnämnda inte

⁽¹⁾ EGT L 214, 24.8.1993.

⁽²⁾ Redan nämnda förordning samt direktiv 93/40/EEG, som kommittén redan yttrat sig om (EGT C 269, 14.10.1991).

⁽³⁾ EGT C 368, 20.12.1999, s. 3.

⁽⁴⁾ En kommitté som inrättats inom ramen för den europeiska läkemedelsmyndigheten, f.d. rådets förordning (EEG) nr 2309/93, och vars uppgifter specificeras i artikel 1.10 i rådets direktiv 93/40/EEG.

längre tillhör gängse internationell terminologi. Genom att i samband med att direktivet införlivas i den nationella lagstiftningen förankra den utveckling som skett på terminologiområdet kan man säkerställa att språket i regelverket verkligen blir enhetligt.

2.3.2. Kommittén hoppas dessutom att man konsekvent alltid använder samma uttryck för ett och samma begrepp, som exempelvis "godkännande för försäljning", "innehavare av godkännande", "sammanfattning av produktens viktigaste egenskaper" och "folkhälsa".

2.3.3. I texten i bilaga I finns ett antal brister i överensstämmelsen mellan de olika språkversionerna beträffande de termer som används på grund av problem vid översättningen från grundspråket, vilket ibland gör det svårt att förstå tillämpningen. Med tanke på dessa uppgifters tekniska art och vikten av en korrekt handläggning av registreringen bör man kontrollera översättningarnas enhetlighet och påpeka och förklara eventuella avvikelser i förhållande till grundtexten i anmärkningar eller i en särskild bilaga.

2.3.4. Anledningen till att de olika språkversionerna inte alltid stämmer överens är troligtvis översättningsbrister som följt med redan sedan grunddokumentet. Kommittén uppmanar kommissionen att i samband med den förestående kodifieringen utnyttja tillfället och se över de artiklar som eventuellt kan ha överförts inkorrekt från referensspråket, samtidigt som hänsyn tas till den terminologiska utvecklingen.

2.4. Kommittén är medveten om vilken betydelse den aktuella kodifieringen har för en harmonisering av de bestämmelser som reglerar denna sektor och för en exakt överföring av direktivet till nationell lagstiftning. Kommissionen uppmanas därför att — eventuellt med hjälp av en särskilt inrättad expertgrupp där unionens samtliga officiella språk finns representerade — se till att de olika facktermerna används på ett konsekvent och enhetligt sätt. Följande begrepp bör därvid uppmärksammas speciellt:

- negativa effekter/negativa biverkningar,
- veterinärmedicinska läkemedel/läkemedelsprodukter/farmaceutiska preparat,
- innehavare av godkännande för försäljning/innehavare av godkännande/"applicant",

— folkhälsan/människors hälsa/djurs hälsa.

2.5. Avdelning VII behandlar säkerhetsövervakning, ett område där gemenskapsbestämmelserna inte verkar tillämpas enhetligt och fullt ut. Med hänvisning till säkerhetsövervakningens betydelse för ett effektivt hälsoskydd för medborgarna anser kommittén att tillämpningsmetoderna bör klargöras och att säkerhetsövervakning bör utgöra en prioriterad fråga när det gäller tillämpning av gällande lagstiftning.

2.6. Även inom sektorn för veterinärmedicinska läkemedel föreligger "avvikande tolkningar inom nationella förvaltningar, en viss ovilja att lita på andra medlemsstaters vetenskapliga bedömningar och utdragna nationella administrativa tilläggsförfarande (...) [, något som] stått i vägen för fullt utnyttjande av det nya systemets fördelar" ⁽¹⁾. I samband med att nya åtgärder vidtas på basis av de erfarenheter som gjorts anmodar kommittén kommissionen att se till att en avvägning mellan risk och nytta alltid utgör utgångspunkt vid varje vetenskaplig bedömning av de data som en ansökan om godkännande för försäljning grundar sig på.

2.7. Kommittén efterlyser förslag till nya åtgärder beträffande foder med läkemedelstillsatser (sådana preparat omfattas inte specifikt av föreliggande direktiv), för att man skall kunna garantera renheten hos de verksamma substanserna, bedöma kvalitet, tillverkningsmetoder och kontrollförfaranden samt för att garantera att tillsättningen av veterinärmedicinska läkemedel i foder uppfyller de stränga kvalitetskriterier som krävs för att man skall kunna skydda människors och djurs hälsa.

2.8. I samband med den genomgripande översyn av registreringssystemet som skall genomföras parallellt med översynen av systemen för läkemedel för humant bruk under år 2001 och som kommer att underlättas av det omfattande kodifieringsarbetet, är det kommitténs förhoppning att kommissionen prioriterar följande målsättningar: förenklad definition av ett preparats kvalitet, säkerhet och effekt; att de riktlinjer som utfärdats av kommittén för veterinärmedicinska läkemedel (CVMP) verkligen tillämpas i praktiken och att de vid behov integreras i den nya lagstiftningen på området; valfrihet beträffande godkännandeförfarande (centraliserat eller ömsesidigt erkännande) så att en bred tillgång till produkter för olika djurarter kan garanteras, samtidigt som absolut prioritet skall ges åt skydd av människors hälsa och en vidareutveckling av begreppet välbefinnande för djurens del.

⁽¹⁾ Kommissionens meddelande om gemenskapsförfarande för godkännande för försäljning av läkemedel (EGT C 229, 22.7.1998).

Bryssel den 26 januari 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring för fjärde gången av förordning (EG) nr 1626/94 om vissa tekniska åtgärder för bevarande av fiskeresurserna i Medelhavet och om ändring för fjärde gången av förordning (EG) nr 850/98 för bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer"

(2000/C 75/04)

Den 18 januari 2000 beslutade rådet att i enlighet med artikel 37 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som ansvarade för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 12 januari 2000. Föredragande var Eduardo Chagas.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 113 röster för, 1 emot och 3 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Genom förordning (EG) nr 1626/94⁽¹⁾ och förordning (EG) 850/98⁽²⁾ införde rådet tekniska åtgärder för att bevara fiskeresurserna i Medelhavet samt skydda unga exemplar av marina organismer.

1.2. Internationella kommissionen för bevarandet av tonfisk (ICCAT) har rekommenderat vissa tekniska åtgärder, vilket innebär att gemenskapen som är medlem i denna organisation och därmed bunden att följa dess rekommendationer måste ändra nämnda förordningar.

⁽¹⁾ EGT L 171 6.7.1994, med den slutgiltiga text som tillkom genom förordning (EG) nr 782/98, EGT L 113.

⁽²⁾ EGT L 125, 27.4.1998.

2. Allmänna kommentarer

2.1. ESK godtar förslaget till beslut.

2.2. Denna fjärde ändring syftar till att förbjuda landning av tonfisk på 0 år som väger mindre än 3,2 kg, i stället för 1,8 kg som gällde tidigare. Denna rekommendation som vilar på vetenskaplig grund antogs under ICCAT:s elfte extraordinarie möte.

2.2.1. Det föreslås också att artikel 3a. 1 i förordning (EG) nr 1626/94 skrivs om i syfte att ändra de nuvarande datumen för förbudet mot fiske med snörpvad i Medelhavet.

2.2.2. Denna bestämmelse antogs också av Allmänna rådet för fiske i Medelhavet (GFCM), vilket innebär att man kan förvänta sig att tredje länder som bedriver fiske i Medelhavet skall respektera dessa datum för förbud i syfte att minska den alltför stora påfrestningen på tonfisken.

Bryssel den 26 januari 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1255/1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter"

(2000/C 75/05)

Den 20 december 1999 beslutade rådet att i enlighet med artiklarna 36 och 37 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som ansvarade för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 12 januari 2000. Föredragande var José Bento Gonçalves.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 113 röster för och 7 nedlagda röster.

1. Inledning: förslagets innehåll

1.1. Kommissionens förslag i dokument KOM(1999) 631 slutlig syftar till att ändra artikel 31.14 i förordning (EG) nr 1255/1999. Artikeln berör rätten att ändra förteckningen över mjölkprodukter som kan bli föremål för exportbidrag i bilaga II till förordningen.

1.2. Rättslig grund är artiklarna 36 och 37 i EG-fördraget.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Förslaget har som syfte att ge kommissionen rätt att ändra varuförteckningen i bilaga II genom att lägga till mjölkprodukter som kan bli föremål för exportbidrag.

2.2. Avsikten med ändringen är att kommissionen skall kunna utnyttja tillgängliga resurser på ett effektivare sätt och

förvaltningsmässigt skapa ytterligare möjligheter att bättre precisera vilka varor som kan bli föremål för exportbidrag.

2.3. Denna ändring innebär att kommittéförfarandet kan tillämpas för att anta ändringsförslag.

2.4. Genom ändringen gäller samma förfarande för mjölkprodukter som för varor som kan bli föremål för exportbidrag i förordningarna om de gemensamma organisationerna av marknaden för spannmål, socker, ris och ägg.

2.5. Ändringen medför inga finansiella konsekvenser.

3. Slutsatser

3.1. ESK stöder kommissionens förslag.

Bryssel den 26 januari 2000.

Ekonomiska och sociala kommitténs

Ordförande

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agenser i arbetet (sjunde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (kodifierad version)"

(2000/C 75/06)

Den 21 oktober 1999 beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för det förberedande arbetet i ärendet, antog sitt yttrande enhälligt den 16 december 1999. Föredragande var Thomas ETTY.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 122 röster för, inga emot och 5 nedlagda röster.

1. Kommittén delar generellt kommissionens åsikt att det är viktigt att förenkla och förtydliga gemenskapens lagstiftning utan att förändra skyddsnivån. Detta är särskilt önskvärt på området för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen, där de befintliga instrumentens struktur i vissa fall har blivit mycket komplex.

2. Kommittén noterar att syftet med kodifieringen inte kommer att innebära förändringar av innehållet i den nuvarande lagstiftningen.

3. Kommittén noterar också att kommissionens beslut av den 1 april 1987 stadgar att all lagstiftning skall konsolideras

senast efter tio ändringar (som ett minimikrav). Direktivet från 1990 om skydd för arbetstagare mot biologiska agenser har ändrats fyra gånger: 1993, 1995 och två gånger under 1997.

4. Kommittén ger sitt fulla stöd till det aktuella förslaget.

5. Slutligen hänvisar kommittén till de fem allmänna rekommendationer om kodifieringsprocessen när det gäller lagstiftningen om säkerhet och hälsa i arbetet som kommittén framförde i sitt yttrande av den 20 oktober 1999 om "Förslag till rådets direktiv om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet (sjätte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (kodifierad version) (KOM(1999) 152 slutlig — 99/0085 SYN)".

Bryssel den 26 januari 2000.

Ekonomiska och sociala kommitténs

Ordförande

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till medlemsstaterna om fastställande av riktlinjer för program inom ramen för gemenskapsinitiativet Equal för vilka medlemsstaterna uppmanas lämna in förslag till stöd"

(2000/C 75/07)

Den 19 oktober 1999 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda meddelande.

Sektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande enhälligt den 11 januari 2000. Föredragande var Sukhdev Sharma.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 122 röster för, inga emot och 5 nedlagda röster.

1. Förslagets rättsliga grund, innehåll och tillämpningsområde

1.1. Den rättsliga grunden för fastställande av riktlinjer för gemenskapsinitiativprogram kan föras tillbaka på Amsterdamfördraget, som innehåller en ny avdelning om sysselsättning i vilken föreskrivs att sysselsättningsstrategin skall samordnas mellan medlemsstaterna. Riktlinjerna för sysselsättning, som bygger på fyra pelare (anställbarhet, företaganda, anpassningsförmåga och jämställdhet) och som medlemsstaterna skall omsätta i nationella handlingsplaner för sysselsättning, bildar ramen för gemenskapens finansiella stöd. Detta gemenskapsinitiativ, Equal, syftar till att främja nya sätt att bekämpa alla former av diskriminering på arbetsmarknaden. Detta nya synsätt är en direkt följd av Amsterdamfördragets artikel 13 som utgör den första rättsliga grunden för bekämpning av diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, ålder eller sexuell läggning, och artikel 137 om bekämpning av social utslagning. Dessutom skall Equal ta vederbörlig hänsyn till asylsökandes integrering i samhället och yrkeslivet.

1.2. Målet för den europeiska sysselsättningsstrategin är att åstadkomma en kraftig och bestående höjning av sysselsättningsnivån i Europa. För att uppnå detta mål är det viktigt att utveckla kvalifikationerna och anställbarheten hos dem som nu är uteslagna från arbetsmarknaden. Men även behoven för dem som redan har anställning, särskilt i utsatta eller sårbara sektorer, måste tillgodoses så att också deras yrkeskvalifikationer förnyas och uppdateras. I meddelandet betonar kommissionen att företagandan måste uppmuntras och att möjligheterna för kvinnor och män att delta på arbetsmarknaden på lika villkor måste säkerställas. Det finns därför ett klart behov av åtgärder för att bekämpa ojämlikheter, diskriminering och uteslagnings både med avseende på arbetslösa och personer som har ett arbete.

2. Allmänna kommentarer

2.1. ESK välkomnar åtagandet att integrera Equal i den övergripande europeiska sysselsättningsstrategin och delar uppfattningen att nyskapande transnationella åtgärder kan innebära stora fördelar.

2.2. ESK ställer sig positiv till att kommissionen fäster stor vikt vid de lokala och regionala myndigheternas medverkan och ännu större vikt vid företagets roll i programmet (punkt 6). Även om näringslivet deltagit redan i tidigare gemenskapsinitiativ behöver de uppmuntran i form av informations- och upplysningskampanjer för att betona det mervärde och de fördelar som företagets medverkan ger. Företagen avskräcks ofta från att delta eftersom de måste sätta av så mycket tid på grund av den tungrodda byråkratin i samband med sådana initiativ. Betydelsen av icke-statliga organisationers och arbetsmarknadsparternas deltagande i programmet och i andra projekt bör dock inte underskattas. Potentialen att nå ut till många aktörer är stor, och trots att myndigheter kommer att spela en betydande roll kommer även de andra sektorerna att kunna bidra i stor utsträckning, vilket inte bör underskattas.

2.3. Att verksamheten i större utsträckning skall inriktas på strategiska projekt (punkt 6) som klart och tydligt fastställs i såväl det politiska ramverket som i ett lokalt och regionalt sammanhang välkomnas. Det bör dock även i fortsättningen finnas möjlighet till stöd för småskaliga och mer riktade projekt, och insatser bör göras för att involvera företag av alla storlekar, inklusive små och medelstora företag som utgör drivkraften för lokal utveckling. Den information som fås genom mindre projekt kan vara mycket värdefull. Med större projekt finns det risk att man kör fast på grund av omfattande organisationsarbete.

2.4. ESK stöder åtgärder för att säkerställa att Equal införlivas i andra EU-program (punkt 8) både inom och utanför sysselsättningsområdet, och önskar att denna princip utvidgas så att Equal-programmet även införlivas i nationell och regional politik.

2.5. Man bör säkerställa att frågor om jämställdhet mellan kvinnor och män (punkt 9) beaktas vid genomförandet av Equal, och att andra jämställdhetsfrågor (etniskt ursprung, ålder, funktionshinder osv.) betraktas som övergripande problem. Man skulle kunna beakta vissa tematiska områden som är inriktade på specifika diskrimineringsfrågor (på samma sätt som jämställdhet mellan kvinnor och män bör betraktas som både ett specifikt och ett mer övergripande tema), i synnerhet i relation till handikappfrågor. Vad beträffar handikappfrågor

har man kunnat dra stor fördel av Horizon-programmet. Dessa frågor kan komma att marginaliseras om de enbart betraktas som frågor av övergripande karaktär.

2.6. ESK är medveten om att de tematiska områden som föreslagits för närvarande enbart är vägledande (punkt 9). De teman som har föreslagits täcker dock inte alla de områden som bör omfattas och representerar i synnerhet inte i tillräcklig utsträckning de områden som för närvarande ingår i Adapt. De tematiska områden som slutligen fastställs bör vara utförligare och beskrivas på ett tydligare sätt; oklara definitioner i tidigare program har orsakat förvirring och ineffektivitet.

2.7. Den regelbundna översynen av teman (punkt 11) bör utformas så att den lätt kan integreras i genomförandet av programmet utan att orsaka förseningar eller förvirring.

2.8. Utvecklingspartnerskapen (punkt 12) bör kunna genomföras i alla medlemsstater. Det är av avgörande betydelse att planerna är strategiska och samordnade med andra program och riktlinjer, vilket förutsätter ett mer sofistikerat tillvägagångssätt med hänsyn till den information som potentiella anbudsgivare erhåller och själva urvalsprocessen. Det kommer även att ställa krav på utförliga uppgifter om lokala, regionala och nationella prioriteringar, vilket kommer att utgöra ytterligare ett krav för tekniskt bistånd på nationell nivå.

2.9. Kommittén har noterat den gemensamma åtgärd som vidtogs den 29 april 1999 då rådet förklarade att asylsökande som skall återvända till hemlandet bör ges utbildning så att de ges färdigheter som är av värde i ursprungslandet⁽¹⁾. Kommissionen bör uppmuntra medlemsstaterna att inkludera åtgärder för asylsökande i programplaneringsdokumenten för Equal-initiativet.

2.10. ESK stöder partnerskap med länder som har rätt till stöd inom ramen för Phare, Tacis och Meda (punkt 17). Bestämmelserna om förbindelser mellan utvecklingspartnerskap inom ramen för Equal och andra projekt utanför EU måste ses över och förtydligas för att säkerställa att alla parter är medvetna om vad de kan vänta sig och vad som kan uppnås. Det minsta antalet partner bör reduceras till ett, och det är viktigt att alla medlemsstater antar samma riktlinjer för transnationella krav. Alla parter bör klart och tydligt informeras om detta, vilket inte har skett inom ramen för de nuvarande initiativen.

⁽¹⁾ Gemensam åtgärd av den 26 april 1999 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen, med projekt och åtgärder för att praktiskt stödja mottagande och frivillig repatriering av flyktingar, fördrivna personer och asylsökande samt nödhjälp till de personer som har flytt till följd av de senaste händelserna i Kosovo; EGT L 114, 1.5.1999, s. 2; jfr. Artikel 5 c.

3. Särskilda kommentarer och rekommendationer

3.1. II. Åtgärder inom Equals gemenskapsinitiativprogram

Modeller för åtgärdstyper

3.1.1. Övergången mellan de tre stegen i den modell för upprättande av utvecklingspartnerskap som kommissionen föreslår (punkt 21) bör ske så kontinuerligt som möjligt och utan onödig byråkrati och förseningar.

Upprättande av utvecklingspartnerskap

3.1.2. Under den begränsade utvecklingsfasen (punkt 25) är det av avgörande betydelse att information om tematisk prioritet, läget på arbetsmarknaden osv. finns tillgänglig och att de exakta kraven klart och tydligt meddelas potentiella sökande. Kopplingar till tidigare initiativ kommer också att vara av betydelse, och för att säkerställa att information om sådana kopplingar finns tillgänglig kommer extra arbete att krävas. Kopplingar bör också göras med andra program, i synnerhet Leonardo. Detta får dock inte leda till att enbart sökande med erfarenheter från Adapt- och Employment-programmen (indirekt eller direkt) väljs.

Riktlinjer för urval

3.1.3. De kriterier som fastställs i punkt 26 bör kompletteras med extra information främst beträffande inriktning, utvärdering, spridning och mainstreaming. Med tanke på hur viktiga dessa aspekter är för Equal bör partnerskapen redan från början visa ett verkligt engagemang när det gäller dessa aspekter.

Utformning av partnerskapsavtal

3.1.4. Utvecklingspartnerskapsavtalet kommer att utgöra ett mycket viktigt dokument. Utförlig vägledning bör ges till de parter som sluter avtal om vad partnerskapet skall innehålla och hur det bör användas.

Transnationellt samarbete

3.1.5. Flexibilitet i de olika typerna av transnationellt samarbete bör främjas. En del partnerskap bör vara fullvärdiga partnerskap, medan andra som verkar inom samma tematiska område utvecklas under projektets gång. Man bör överväga informationsutbyte och möjligen även gemensamt beslutsfattande mellan medlemsstater där transnationella partnerskap har etablerats innan ansökan lämnas in.

3.1.6. Alla medlemsstater bör inta samma förhållningssätt till transnationell verksamhet så att parternas riktlinjer inte går isär, något som har orsakat stora problem under de nuvarande Employment- och Adapt-programmen.

Krav på att visa att medfinansiering finns tillgänglig

3.1.7. Kravet på att partnerskapet skall kunna visa att medfinansiering finns tillgänglig (punkt 33) bör ses över. Gällande regler för resurser till medfinansiering och revisionskraven på att kunna visa att medfinansiering finns tillgänglig (i synnerhet i fråga om små och medelstora företag) har haft en mycket negativ inverkan på många projekt och strider dessutom direkt mot gemenskapsinitiativens målsättningar.

Samma bestämmelser som för Europeiska socialfonden (ESF)

3.1.8. Man bör minska den administrativa börda som orsakas av ESF-bestämmelserna (som huvudsakligen är utformade för ettåriga projekt) genom att gå över till fleråriga projekt och genom att förenkla förfarandena och språkbruket. Förutom att tidsplaner för projekt skall kunna förlängas bör man även kunna besluta om längre projekt redan från början. Det kan hända att man först sent under projektets gång enas om att förlänga projektet och att detta då kan ge upphov till omfattande administrativt arbete. Det skulle vara positivt om man kunde låta vissa projekt sträcka sig över en period på 5–6 år så att man kan visa resultat under en längre tid. Detta är av avgörande betydelse för att man skall kunna iakttä de positiva varaktiga effekterna av pilotprojekt.

Effekterna av ökad flexibilitet i ESF-förordningarna (punkt 36) bör iakttas noga, och den information som projektansvariga erhåller måste vara mycket tydlig (i synnerhet vad gäller kriterier för stödberättigande). Europeiska socialfondens samlade effekter på initiativen bör beaktas, eftersom många av grundbestämmelserna inte är tillämpliga på transnationella pilotprojekt och strider mot programmets huvudprinciper och potentiella resultat.

Spridning av goda lösningar och integration av verksamhet

3.1.9. ESK välkomnar att större vikt fästs vid spridning (punkt 37) och integration av verksamhet i EU-program och nationella program. Koppling till den nationella politiken bör i synnerhet uppmuntras, och man bör i detta syfte fundera ut lämpliga instrument för genomförande och övervakning. Stöd till kompletterande åtgärder för spridning och mainstreaming (punkt 38) är ett positivt initiativ, men beslutsprocessen måste förenklas och bli mer effektiv för att detta skall bli möjligt.

Tekniskt bistånd

3.1.10. Tekniskt bistånd är avgörande för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt (punkterna 40–42). ESK anser att programmet bör finansieras till 100 % (som kontoret för tekniskt stöd på EU-nivå).

3.2. III. Åtgärder på europeisk nivå

Mekanismer för att skapa effekter på unionsnivå

3.2.1. ESK stöder de föreslagna åtgärderna för tematisk översikt på unionsnivå och regelbunden utvärdering av det mervärde som Equal innebär för nationella handlingsplaner för sysselsättning, men anser att inrättandet av nya diskussionsforum vid sidan av de redan existerande innebär ett onödigt dubbelarbete. Det är viktigt att man i större utsträckning fäster uppmärksamhet vid den information som ges och dem som tar emot denna information. Det är alltför lätt att i denna situation börja med själva åtgärden och bortse från informationen.

3.2.2. De uppgifter och det ansvar som tilldelas kontoret för tekniskt stöd (punkt 47) bör tydligt fastställas och meddelas alla andra parter vid ett tidigt stadium. Dessutom bör förhållandet mellan tekniskt stöd på EU-nivå och nationell nivå klargöras.

3.3. IV. Förberedelse av program

Förslag till gemenskapsinitiativprogram

3.3.1. Utöver de punkter som anges i punkt 49 bör gemenskapsinitiativprogrammet omfatta en detaljerad översikt över förhållandet mellan Equal och genomförandet av andra EU-program och nationella program samt en beskrivning av de åtgärder som bör vidtas för att säkerställa att programmen kan fungera tillsammans på ett harmoniskt sätt. Medlemsstaterna bör överväga åtgärder som kan vidtas för att minska överlappning och motstridiga prioriteringar, samt för att uppnå maximal samverkan när det gäller genomförandet.

Förslag till finansieringsram för ett gemenskapsinitiativprogram

3.3.2. Den föreslagna finansieringsramen (punkt 50) bör vara enklare än den nuvarande för att undvika omfattande ändringar i programmet som minskar ändamålsenligheten.

3.3.3. Man bör se över omfattningen av stödet till utvecklingspartnerskapen och överväga högre stöd till projekt av uttalat experimentell karaktär. Ett alternativ skulle vara rörligt stöd under en tid för att starta projekt med ESF-resurser och sedan övergå till obligatorisk medfinansiering. På så sätt skulle man dessutom mer exakt kunna undersöka projektåtgärdernas hållbarhet och integrationspotential.

3.3.4. Övervaknings- och utvärderingsåtgärderna bör ses över (punkt 51). Statistiska uppgifter av ESF-typ bör även omfatta kvalitativa uppgifter om nyskapande och försöksprojekt. Vidare bör partnerskapen ges mycket stramare vägledning om vilken typ av utvärdering de själva bör genomföra, inbegripet vissa gemensamma aspekter för att underlätta jämförelser.

3.3.5. Även revisionsförfarandet bör granskas, och större vikt bör fästas vid korrekt och övertygande information från början samt tillämpning av gemensamma system i stället för den metod som tillämpas i dagsläget och som anpassas från fall till fall.

Tidsplan för inlämning och godkännande av programplanering

3.3.6. Tidsplanerna för inlämning och godkännande av programplanering (punkt 53) (och för alla steg) bör anpassas efter vad som är realistiskt, vilket bör beaktas i programmet. Nuvarande program ges alltför ofta tidsramar som alla parter vet är orimliga i praktiken. Detta undergräver programmets effektivitet och rykte.

Övervakning och utvärdering av nationella program

3.3.7. Övervakningskommittéernas roll bör stärkas (punkt 55), och fler instrument bör göras tillgängliga för att positivt deltagande och utveckling av effektiva kontakter med andra huvudorgan skall säkerställas.

3.3.8. Som nämnts ovan bör övervakningen på programnivå (punkt 56) ses över och i större utsträckning anpassas efter programmets innovativa och transnationella karaktär. Den bör innefatta mått som avser "mjuka" resultatfaktorer och kunskapinshämtning, inte bara grova resultatmått.

3.3.9. Tidsplanen för utvärdering av programmet (både på medlemsstats- och EU-nivå) bör vara utformad så att information finns tillgänglig vid rätt tidpunkt och kan utnyttjas för att påverka den framtida utvecklingen.

Bryssel den 26 januari 1999.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om klarläggande av rådets förordning (EG) nr 2223/96 i fråga om principerna för registrering av skatter och sociala avgifter"

(2000/C 75/08)

Den 14 januari beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Ekonomiska och sociala kommittén utsåg Vasco Cal att som huvudföredragande ansvara för det förberedande arbetet.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 79 röster för och 3 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Det europeiska national- och regionalräkenskaps-systemet (ENS) används för att beräkna den offentliga sektorns behov av finansiering eller budgetunderskott. Detta begrepp är viktigt inom ramen för Protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott som ligger till grund för stabilitets- och tillväxtpakten. Med hänseende till protokollet är det nödvändigt att snabbt kunna beräkna varje medlemsstats budgetunderskott och uppgifterna måste vara tydliga och jämförbara.

1.2. I detta sammanhang anger vissa medlemsstater de skatter och avgifter som de beräknar inkassera (i enlighet med skattelängden och deklARATIONERNA) medan andra anger de belopp som verkligen kasserats in. De sistnämnda uppgifterna meddelas alltför sent och de förstnämnda anger belopp som aldrig kommer att inkasseras, eftersom de inbegriper obetalda skatter på grund av insolvens, konkurser osv.

1.3. Kommissionen föreslår därför "att de skatter och sociala avgifter som registreras i systemet inte skall omfatta sådana belopp som inte kan inkasseras och att de skatter och sociala avgifter som för en viss period registreras på grundval

av beskattningsunderlaget följaktligen motsvarar de belopp som verkligen har betalats in".

1.4. I praktiken innebär kommissionens förslag att varje kategori skatter och sociala avgifter som registreras skall justeras med hjälp av en koefficient för att utesluta de belopp som inte inkasseras. Vad gäller deklarationer som gjorts på grundval av inkasserade belopp efterlyser kommissionen att man bevakar att beloppen verkligen hänför sig till den period och den verksamhet som angivits.

2. Ekonomiska och sociala kommitténs kommentarer

2.1. Kommittén instämmer i princip med förslaget till förordning och hoppas på ett snabbt antagande av rådet, om möjligt under det nuvarande portugisiska ordförandeskapet.

2.2. Kommittén uppmärksammar att de icke inkasserade skatterna och avgifterna, som uppgår till 2 % av BNP, är relativt små belopp. Men betydelsen av dessa belopp framträder klarare i jämförelse med de underskott som medlemsstaternas är skyldiga att minska inom ramen för sina stabilitets- och tillväxtprogram, också i storleksordningen 2 %.

2.3. Kommittén betonar vikten av en strikt tillämpning av koefficienter per kategori skatter och sociala avgifter. Det är inte bara fallet att tydligheten och jämförbarheten av medlemsstaternas uppgifter skulle ifrågasättas vid tillämpning-

en av en allomfattande koefficient, utan nödvändiga studier för att påbörja en stegvis skatteharmonisering i EU skulle också försvåras.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Artikel 3 a

Kommittén understryker vikten av att koefficienterna inte endast bör uppskattas på grundval av tidigare erfarenhet utan att de även tar väntade händelser i beaktande som kan komma att påverka det makroekonomiska läget.

3.2. Artikel 3 b

Kommittén välkomnar att uppgifter om skatter och avgifter strikt skall hänföras till en viss period och ett visst verksamhetsområde. Att de fastställda principerna tillämpas kontinuerligt är mycket viktigt.

3.3. Tillämpning

För de medlemsstater som ännu inte tillämpar föreskrifterna under artikel 3 och vilkas nuvarande uppgifter avviker från de resultat som de skulle angivit om de tillämpat artikeln, är det lämpligt att fastställa en övergångsperiod på högst två år.

Bryssel den 26 januari 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 77/388/EEG om det gemensamma systemet för mervärdesskatt — övergångsbestämmelser för Republiken Österrike och Republiken Portugal"

(2000/C 75/09)

Den 13 januari 2000 beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Ekonomiska och sociala kommittén beslutade att utnämna Mario Sepi till huvudföredragande med ansvar för att bereda ärendet.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 84 röster för, 1 emot och 3 nedlagda röster.

1. Kommittén godkänner kommissionens förslag att förlänga Österrikes tillstånd att avvika från artikel 28.2 i sjätte momsdirektivet 77/388/EEG och att till och med den 31 december 1998 tillämpa en reducerad skattesats för uthyrning av fast egendom avsedd som bostad.

1.1. Komité noterar de skäl som Österrike framfört vid begäran om denna förlängning (begränsad till den övergångsperiod som anges i artikel 28 l i sjätte momsdirektivet) och delar kommissionens uppfattning att eftersom det rör sig om uthyrning av fast egendom avsedd för bostäder bör risken för snedvridning av konkurrensen anses vara obefintlig.

2. Kommittén godkänner också kommissionens förslag att förlänga även Portugals tillstånd att avvika från artikel 28.2 i ovannämnda sjätte momsdirektiv och att till och med den 31 december 1991 tillämpa en reducerad skattesats för restaurangtjänster.

2.1. Även i detta fall anser kommittén att de skäl Portugal ger för återinförandet av en reducerad skattesats (begränsat till den övergångsperiod som fastställs i artikel 28 l i ovannämnda momsdirektiv) är giltiga, och anser — som kommissionen — att det inte finns någon risk för någon snedvridning av konkurrensen, eftersom det rör sig om restaurangtjänster och en åtgärd som är begränsad till en enskild medlemsstat.

Bryssel den 26 januari 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar"

(2000/C 75/10)

Den 5 oktober 1999 beslutade rådet i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning, som ansvarar för det förberedande arbetet i ärendet, antog sitt yttrande den 10 januari 2000. Föredragande var Robert Pelletier.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 81 röster för, 11 emot och 10 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. I sitt yttrande av den 19 september 1990 om det första direktivet om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar⁽¹⁾ gav Ekonomiska och sociala kommittén sitt fulla stöd till en ökad bekämpning av grov brottslig verksamhet som fördöms av det internationella samfundet, och i synnerhet sådan verksamhet som är kopplad till handel med narkotika.

1.2. Flera synpunkter som framfördes i det yttrandet vann gehör.

1.3. Kommittén stödde även införandet av åtgärder som grundar sig på att man utnyttjar information som erhålls i och med att tvättningen måste ske via banksystem och finansiella institut i allmänhet.

1.4. Sedan det första direktivet genomfördes 1991 har rådet, kommissionen och Europaparlamentet så gott som oupphörligen efterlyst en ökad bekämpning av den organiserade brottsligheten samt att man skall inrätta ett övergripande åtgärdsprogram med konkreta rekommendationer (se bland annat Europeiska rådets resolutioner i Dublin från december 1996 och den handlingsplan som antogs av Europeiska rådet i Amsterdam i juni 1997).

1.5. Alldeles nyligen handlade en stor del av rekommendationerna från Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 om bekämpning av brottslighet på gemenskapsnivå.

1.6. Förutom dessa rekommendationer som syftar till att öka samarbetet mellan medlemsstaternas myndigheter, har rådet ägnat ett kapitel åt särskilda åtgärder för att bekämpa tvättning av pengar och rekommenderat att förslaget till ändring av det direktiv som ligger till grund för detta yttrande skall antas så snart som möjligt.

1.7. Kommissionen publicerade nyligen ett mycket viktigt meddelande om Europeiska unionens handlingsplan för narkotikabekämpning (2000–2004)⁽²⁾ som kommittén kommer att utarbeta ett yttrande om.

2. Allmänna kommentarer

2.1. På grund av sin omfattning stör tvättningen av pengar det internationella finansiella systemet.

2.2. De pengar som är föremål för denna verksamhet har ett mycket varierande ursprung. Det är uppseendeväckande när det handlar om förskingring av Internationella valutafondens medel till länder som Ryssland, men svårare att avslöja när ursprunget finns att söka i omfattande finansiella montage gjorda av specialister i nära kontakt med "offshore-paradis", som står utanför den kontroll som EU och en del av västvärlden sedan ett decennium tillbaka försöker att etablera.

2.3. Förstärkningen av insatserna till följd av direktivet från 1991 för att bekämpa tvättning av pengar är onekligen ansevärd.

2.4. Man måste emellertid se såväl EU:s konkreta insatser som unionens avsikter i förhållande till de resultat som uppnåtts i fråga om handelns omfattning och beräkningen av de inkomster som den ger.

2.5. I kommitténs yttrande från 1990 uppgick narkotikahandeln enligt tillgänglig information till mellan 300 och 500 miljarder dollar. Denna handel har inte minskat, utan uppgår för närvarande till 8 % av världshandeln enligt statistik från FN och information om penningtvätt från Finansiella aktionsgruppen (FATF). Penningtvätten uppgår årligen till mellan 2 och 5 % av världens BNP, det vill säga till mer än 1 000 miljarder dollar.

⁽¹⁾ EGT C 332, 31.12.1990.

⁽²⁾ KOM(1999) 239 slutlig.

2.6. Eftersom gemenskapens och medlemsstaternas insatser är inriktade på tvättning av pengar med koppling till narkotikahandel tenderar man att glömma att det är absolut nödvändigt att bekämpa dess upprinnelse, det vill säga narkotikaförsäljningen ute på gatan; all tvättning av pengar har sitt ursprung i detaljförsäljning till missbrukare.

2.7. Bekämpningen av penningtvätt kan inte skiljas från de insatser som riktar sig mot de personer som inkasserar pengar, antingen verksamheten försiggår inom ramen för den organiserade brottsligheten med omfattande strukturer eller den sker på en lägre och diffusare nivå med langare som inkasserar en mängd mindre belopp som motsvarar priset på den narkotika som säljs till missbrukarna och vars summa ligger till grund för penningtvätten⁽¹⁾.

2.8. Kommittén är medveten om att polisens och rättsväsendets bekämpning av denna handel främst är en fråga för de enskilda länderna och att detta inte tillhör området för det direktiv som kommittén ombetts granska. Inte desto mindre beklagar kommittén att man i direktivet inte framhåller det uppenbara samband som finns mellan polisens och rättsväsendets bekämpning av denna handel och bekämpningen av den penningtvätt som har sitt ursprung i denna. Denna koppling är nödvändig. De finansiella mellanhänderna kan trots sina samarbetsinsatser inte ersätta polis- och rättsväsendet, och det är inte heller deras roll.

2.9. Det förefaller som om Europeiska rådet i Tammerfors i oktober 1999 slagit in på denna linje, då man uppmanar till "inrättandet av en europeisk aktionsgrupp med europeiska polischefer som i samarbete med Europol skall utbyta erfarenheter, bästa praxis och information om aktuella tendenser i gränsöverskridande brottslighet samt bidra till planeringen av operativa åtgärder"⁽²⁾.

2.10. Redan i yttrandet från 1990 konstaterade kommittén att "en harmonisering av de förebyggande åtgärderna mot drogmisbruk är ett nödvändigt komplement till förslaget till direktiv"⁽³⁾.

2.11. Kommittén delar helt kommissionens uppfattning att FATF:s insatser bör omfatta så många länder som möjligt för att skapa ett världsomspännande nätverk för penningtvätsbekämpning.

2.12. FATF:s insatser för att fastställa kriterier för identifiering av länder och jurisdiktioner som kan anses vara "icke-samarbetsvilliga" i kampen mot penningtvätt är i detta avseende grundläggande för handlingsplanen. FATF håller på att utarbeta en lista över dessa länder som enligt planerna skall publiceras i mitten av år 2000.

2.13. Vid Europeiska rådet i Tammerfors framhöll man att det är nödvändigt att ingå avtal med offshore-centrum i tredje land för att garantera ett effektivt och öppet samarbete i enlighet med de rekommendationer som FATF gjort på området.

2.14. Kommittén är övertygad om att bekämpningen av penningtvätt bör ske på världsomspännande nivå och beklagar att rådet och kommissionen inte ger insatser i samarbete med FN och Internationella valutafonden (IMF) större plats.

2.15. Vid sitt senaste årsmöte i Tammerfors i september 1999 gav IMF än en gång uttryck för sin vilja att bekämpa organiserad brottslighet, narkotikahandel och tvättning av pengar. Kommittén anser att det krävs ett ökat samråd mellan EU och IMF, eftersom valutafonden är det enda organ som på det internationella planet kan införa bekämpningsåtgärder som är jämförbara med EU:s.

2.16. Kommittén stöder förslaget om att Europeiska unionen skall ställa mycket höga krav och att man skall gå ett steg längre än den uppdaterade versionen av de 40 ursprungliga FATF-rekommendationerna genom att försöka få vissa yrkesgrupper att delta mer aktivt i kampen mot penningtvätt. Det bör noteras att de yrkesgrupper inom finanssektorn som omfattas av direktivet från 1991 har varit tvungna att som vägledning för sin personal utarbeta en uppförandekodex och detaljerade föreskrifter om hur direktivet bör tillämpas. Det råder ingen tvekan om att de nya yrkesgrupper som omfattas av direktivet bör ges samma information.

2.17. Kommittén anser att EU:s regler mot penningtvätt ovillkorligen skall gälla som en del av gemenskapslagstiftningen för ansökarländerna. Det räcker inte att ansökarländerna rent formellt överför direktivet till sin lagstiftning som gällande gemenskapsrätt, utan de bör även vidta konkreta åtgärder för att säkerställa tillämpningen (förstärkning inom polis- och rättsväsende, deltagande i FATF:s, Interpols och Tracfins arbete m.m.).

2.18. En ökning av kommissionens tekniska stöd till ansökarländerna på detta område bör utgöra en viktig del av partnerskapsavtalen.

2.19. Kommittén vill i synnerhet göra kommissionen uppmärksam på övergången till euron, eftersom det är en känslig period då det finns risk för växling av tvättade pengar. Fastän gränsen för belopp som skall deklarerats fastställts till 15 000 euro, kommer det att vara mycket lätt att kringgå denna regel genom att göra transaktioner som inte överstiger

(1) Se kommissionens meddelande om Europeiska unionens handlingsplan för narkotikabekämpning (2000–2004) och Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande EGT C 51, 23.2.2000.

(2) Slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999.

(3) Se punkt 1.5 i yttrandet om rådets förslag till direktiv om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar, EGT C 332, 31.12.1990, s. 86.

gränsbeloppet i flera olika institut. Hur som helst kommer det att bli svårt att skilja mellan tesaureerade sedlar (som inte cirkulerar reguljärt utan används informellt som betalningsmedel eller sparform i tredje land) och tvättade pengar.

2.20. Effektiv kontakt mellan de utredande myndigheterna och bankerna skulle förbättra både bankpersonalens motivation och kvalitetsrapporterna. Det skulle också göra det möjligt för banker att bedöma om deras utbildningsinsatser är tillräckliga. Dessutom skulle man genom effektiv feedback kunna hindra banker att av misstag utföra penningtvätts-transaktioner. På det hela taget skulle ett effektivt feedbacksystem leda till bättre resultat i kampen mot penningtvätt.

2.21. Naturligtvis får de nationella myndigheterna inte bryta mot kravet på tystnadsplikt i samband med en utredning. Effektiv feedback bör åtminstone omfatta allmän information och statistiska uppgifter. Det bästa hade varit om denna feedback även omfattade vissa specifika konfidentiella uppgifter till den behöriga myndigheten, exempelvis bekräftelse på att man underrättats om en misstänkt transaktion, information om det beslut den behöriga myndigheten har fattat i enlighet med kravet på tystnadsplikt samt en kopia av alla juridiska beslut som hänger samman med ett särskilt fall.

3. Genomförandet av 1991 års direktiv

3.1. Kommittén kan konstatera att kommissionen i sina två rapporter till rådet och Europaparlamentet⁽¹⁾ anser att medlemsstaterna på ett framgångsrikt sätt har genomfört direktivet från 1991 och att den finansiella sektorn, i synnerhet bankerna, har gjort stora ansträngningar för att hindra att pengar som härrör från illegal verksamhet kommer in i det finansiella systemet.

3.2. Information från företrädare för FATF liksom rapporten från IMF bekräftar kommissionens iakttagelser.

3.3. Bankernas noggrannare kontroll har lett till att de som ägnar sig åt penningtvätt försöker hitta alternativa sätt att dölja pengarnas kriminella ursprung, och detta utgör en stor utmaning inte bara för EU utan för hela det internationella samfundet.

4. Handlingsplanen för bekämpande av den organiserade brottsligheten

4.1. Direktivets motivering tyder på att rådet ger sitt fulla stöd till kommissionens handlingsplan.

4.2. Man bör notera att det skett stora framsteg i fråga om förbudet mot penningtvätt i och med att penningtvätt har kriminaliserats i samtliga medlemsstater.

5. Förbudet mot penningtvätt

5.1. Mot bakgrund av FATF:s rekommendation från 1996 godkände rådet den 3 december 1998 tillämpningen av artikel 6 i Strasbourgkonventionen som handlar om penningtvätt. Bestämmelsen innebär att tvätt av pengar som utgör vinning från grova brott, det vill säga brott med ett maximistraff på mer än ett års fängelse eller ett lägsta straff på minst sex månaders fängelse, kriminaliseras. Detta utgör stora framsteg för brottsbekämpningen som ursprungligen endast omfattade kriminalitet kopplad till narkotikahandel.

6. Vilka verksamheter inom finanssektorn omfattas?

6.1. I enlighet med Europaparlamentets rekommendationer specificeras definitionen av finansiell institution i förslaget till direktiv; definitionen utsträcks till att innefatta växlings- och överföringskontor samt investeringsföretag enligt definitionen i investeringstjänstedirektivet.

7. Vilka verksamheter utanför finanssektorn omfattas?

7.1. Mot bakgrund av slutsatserna från Europeiska rådet i Dublin i december 1996 och FATF:s årliga rapporter som noterar penningtvättarnas ständigt ökande användning av andra finansiella institutioner än banker och av icke-finansiella affärsverksamheter, vilket anses återspegla en situation där bankerna i högre grad iaktar åtgärderna mot penningtvätt, föreslår kommissionen tillsammans med Europaparlamentet att yrkesgrupper och företagskategorier som kan bli involverade i verksamhet som gäller penningtvätt skall inbegripas i direktivets tillämpningsområde.

7.2. Europaparlamentet föreslog i en resolution i mars 1999 en påtaglig utvidgning av direktivets tillämpningsområde, som skulle omfatta fastighetsmäklare, konsthandlare, auktionsförrättare, kasinon, valutaväxlingsföretag, penningöverföringsföretag, notarier, redovisningsansvariga, advokater, skatterådgivare och revisorer.

7.3. De olika instanser som behandlat frågan om penningtvätt, bland annat FN:s kontor för narkotikakontroll och högnivågruppen om organiserad brottslighet (som inrättades vid Europeiska rådets möte i Dublin), har kunnat konstatera att man i större utsträckning använder specialister, i synnerhet jurister, för att bygga upp komplicerade nätverk av skalbolag, "trust funds" m.m. som redskap för att gömma brottsligt intjänade medel och dölja ursprunget⁽²⁾.

⁽²⁾ Se "Drug money in a changing world: Economic reform and criminal finance", FN:s program för narkotikakontroll 1996, som visar den nyckelroll som "internationella företag" särskilt i Karibien spelar då de utnyttjas av kriminella organisationer på grund av att det är näst intill omöjligt att reda ut ursprunget till de stora tillgångar som de förvaltar.

⁽¹⁾ KOM(95) 54 slutlig och KOM(1998) 401 slutlig.

7.4. Kommissionen har tagit med flertalet av de verksamheter som Europaparlamentet nämnt, dock med starka reservationer i fråga om att inkludera konsthandlare och auktionsförrättare, med tanke på svårigheterna att avgränsa sådana verksamheter exakt och att kontrollera hur föreskrivna regler tillämpas. Det bör påpekas att reglerna innebär kundidentifikation och rapportering om eventuella misstankar om penningtvätt till behöriga myndigheter i medlemsstaterna.

7.5. Kommissionen anser dessutom att en utvidgning av direktivet till att omfatta konsthandlare också skulle leda till frågan om huruvida samma regler bör tillämpas på alla som handlar med värdefulla föremål, till exempel försäljare av lyxbilar, juvelerarbutiker eller frimärks- och mynthandlare.

7.6. I fråga om advokater intar man i direktivet en försiktig attityd med hänsyn till deras tystnadsplikt. Advokater skulle vara undantagna från alla krav på identifiering eller rapportering i samband med att de företräder eller försvarar sina klienter i rättsaker.

7.7. Bortsett från dessa tillfällen skall medlemsstaterna kunna ge advokaterna möjlighet att meddela sitt advokatsamfund eller annan yrkesorganisation misstanke i stället för att vända sig till de normala myndigheterna med ansvar för penningtvättsbekämpning. Det bör påpekas att i vissa medlemsstater är advokater behöriga att utföra finansiella transaktioner och inneha kontanter för sina klienters räkning, vilket försvårar direktivets tillämplighet på denna yrkeskategori.

7.8. Det behövs emellertid lämpliga sanktioner i de fall då en rapport inte lämnas till det berörda advokatsamfundet, fastän så borde ha skett.

7.9. Utvidgningen av bestämmelserna i direktivet till att omfatta notaries och oberoende jurister gäller endast finansiella transaktioner eller företagstransaktioner där risken för penningtvätt är hög.

8. Kundidentifikation vid anonyma transaktioner

8.1. I förslaget till direktiv gäller samma rekommendationer för kundidentifikation vid anonyma transaktioner. En viss tveksamhet består i fråga om hur direktivet skall tillämpas på transaktioner via Internet.

8.2. Europeiska rådet i Amsterdam framhöll i sitt åtgärdsprogram avseende organiserad brottslighet att tekniska innovationer såsom Internet och elektroniska banker är mycket effektiva verktyg i samband med grova brott, bedrägeri och korruption. Man underströk att åtgärder för att förebygga och bekämpa denna kriminella verksamhet nästan alltid ligger steget efter ⁽¹⁾.

8.3. Elektronisk överföring av medel (via Internet) är omedelbar och — med hjälp av enkel teknik som alla kan lära sig — lätt att dölja utan att lämna spår. Det räcker med att transaktioner passerar genom ett land som inte är villigt att samarbeta eller involverar brevlådeföretag för att kontrollen inom EU skall lamlås.

8.4. Detta leder till att det snarare är aktörerna på finansmarknaderna än överföringarna som bör kontrolleras. Kommittén framhöll detta i sitt yttrande av den 27 januari 1999 ⁽²⁾ om lagstiftningen avseende utgivarna av e-pengar, som är ett område med mycket slappa bestämmelser.

8.5. Kommittén delar kommissionens uppfattning att banker bör anta lämpliga förfaranden för att kunna identifiera kunder i samband med anonyma finansiella transaktioner. Kommittén anser emellertid inte att bilagan till det föreslagna direktivet är ett lämpligt instrument för att uppnå detta mål.

8.6. Att banken inte har direkt kontakt med kunden utgör inte något hinder för tillbörlig legitimation i form av ett juridiskt bevis såsom föreskrivs i artikel 3 i direktivet från 1991 och som är praxis i banker. Legitimationen kan till exempel överlämnas åt en fullmaktsinnehavare eller pålitlig tredje part (exempelvis ett annat kreditinstitut eller finansiellt institut, en notarie eller ambassad) eller ske genom rekommenderat brev.

8.7. Elektroniska signaturer bör också betraktas som bevis, i synnerhet efter det att direktivet om en gemensam ram för elektroniska signaturer nyligen antogs. Enligt kommitténs uppfattning rättfärdigar utvecklingen av anonyma finansiella transaktioner inte nya identifikationsbestämmelser.

8.8. Däremot är flexibilitet absolut nödvändigt för att klara av den snabba utvecklingen inom distansbanksektorn. Denna flexibilitet garanteras genom det vaga begreppet "bevis". Det enda som bör krävas av banker är att de vid anonyma transaktioner har erhållit lämpliga identifikationsbevis av sina kunder. Bankerna bör själva besluta om identifikationsmetod. Generellt innehåller bilagan goda exempel på metoder som kan tillämpas för att identifiera kunder i samband med anonyma finansiella transaktioner, men bilagan skulle snabbt bli inaktuell eftersom det ständigt utvecklas nya distansbankfunktioner och identifikationsmetoder.

8.9. Om man skulle enas om att behålla bilagan anmodar kommittén de europeiska myndigheterna att tydligt framhålla att bilagan inte är av bindande karaktär och att den bör betraktas som en vägledning med begränsade metoder för identifikation av kunder i samband med anonyma finansiella transaktioner. I och med bilagans icke-bindande karaktär säkerställs den nödvändiga flexibiliteten i de identifikationsmetoder som tillämpas vid anonyma finansiella transaktioner.

⁽¹⁾ Inledningen till handlingsplanen mot organiserad brottslighet — Amsterdam den 28 april 1997.

⁽²⁾ EGT C 101, 12.4.1999.

9. Informationsutbyte

9.1. Kommissionen planerar för ett utbyte av information om penningtvätt och föreslår att det skall ske inom ramen för ett utbyte av handlingar om olaglig verksamhet som berör Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (en utvidgning som är föremål för kritiska kommentarer i analysen av de enskilda artiklarna).

10. Behov av regelbunden granskning av Europeiska unionens åtgärder på detta område

10.1. Kommissionens regelbundna rapportering om direktivets genomförande kommer endast att rikta sig till rådet och Europaparlamentet. Vi anser inom kommittén att vi besitter en hög kompetens på detta område och beklagar att vi inte kommer att rådfrågas när det gäller det fortsatta arbetet med detta direktiv som kommittén fått på remiss.

11. Synpunkter på de enskilda artiklarna

— Artikel 1 (ersätter artikel 1 i direktiv 91/308/EEG)

- 1) Utvidgningen av direktivets tillämpningsområde till att omfatta växlingskontor och överföringskontor, försäkringsföretag (inom ramen för de verksamheter som direktivet omfattar) och investmentbolag föranleder inte några invändningar, då det innebär en komplettering av definitionerna i direktiv 77/780/EEG som legat till grund för förslaget.
- 2) Man bör framhålla vikten av att direktivet omfattar inom gemenskapen belägna filialer till kreditinstitut med huvudkontor inom eller utanför gemenskapen.
- 3) Kommittén anser att direktivets bestämmelser även bör tillämpas på filialer eller dotterbolag till kreditinstitut i gemenskapen som är belägna i tredje land och i synnerhet i länder som inte vidtagit likvärdiga tillsyns- och bekämpningsåtgärder avseende penningtvätt (offshoreländer, skatteparadis osv.).
- 4) Punkt E) — definition av "brott".

Genom att definitionen har utvidgats till att omfatta "bedrägeri, korruption eller varje annan olaglig verksamhet som skadar eller som sannolikt kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen" finns det risk för att man ålägger finansinstituten en alltför långtgående skyldighet att rapportera misstankar, som i hög grad går utanför förstahandsmålsättningen att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet. Man kan befara att personalen på sådana institut utav rädsla för eventuellt straffrättsligt ansvar inte systematiskt anmäler alla transaktioner som på något sätt förefaller misstänkta eller abnorma.

- 5) Uttrycket "som skadar eller som sannolikt kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen" kan även omfatta momsskattefusk eller bedrägeri i samband med återbetalningar enligt GJP, användning av strukturfondsmedel eller alla de subventioner som EU beviljar.
- 6) Även denna form av bedrägeri faller inom särskilda institutioners behörighetsområde (statliga myndigheter och specialiserade gemenskapsorgans skattekontroll)⁽¹⁾. Denna avvikelse riskerar i praktiken att skada hela processens effektivitet.
- 7) Artikel 280 i Amsterdamfördraget utgör rättslig grund för bekämpning av bedrägeri som skadar Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen. Den gör det möjligt för rådet att på förslag av kommissionen kunna vidta "nödvändiga åtgärder för att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna".

— Artikel 2 a

- 1) Kommittén ställer sig tveksam till huruvida det är lämpligt att undanta konsthandlare och auktionsförrättare från förteckningen över berörda yrkesgrupper. De varor som dessa mellanhänder handlar med kan representera mycket stora belopp, som ofta betalas kontant och utan någon kontroll av köparens identitet. Det är så gott som säkert att i synnerhet auktioner utgör en diskret och lätt kanal för penningtvätt.

Kundidentifiering bör därför ske vid kontanta transaktioner som överstiger 15 000 euro.

- 2) Att i den franska versionen låta "comptables" ingå under punkt 3) i förteckningen tycks alltför omfattande, eftersom det kan inbegripa avlönade redovisningsansvariga som arbetar inom ett företag, bland annat i banker. Det vore korrektare att skriva "expert comptable". [Detta berör inte den svenska översättningen, där man korrekt använder begreppet "revisorer"].

— Artikel 3.2, andra stycket

- 1) I andra stycket i artikel 3.2 i förslaget till direktiv hänvisar man till en bilaga för en definition av de exakta förfarandena för kundidentifikation vid anonyma finansiella transaktioner.
- 2) Vissa av förfarandena i denna bilaga förefaller tunga eller svåra att genomföra i praktiken, som till exempel:
 - Skyldigheten att genomföra den första betalningen i transaktionen via ett konto som öppnats i kundens namn hos ett kreditinstitut i Europeiska unionen eller i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet [punkt v) b] eller i ett av de länder som omfattas av direktivet.

⁽¹⁾ Se kommissionens arbetsprogram 1998–1999 om bedrägeribekämpning KOM(1998) 278 slutlig och kommitténs yttrande (R/CES 748/99 rév.) under utarbetande.

— De olika kontroller som skall genomföras om motparten hör hemma utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet [punkt vi) b].

- 3) Mer allmänt sett ingriper kommissionen direkt i själva organisationen via finansinstituten och deras kontrollförfaranden, vilket innebär en onödig inblandning som saknar grund. I direktivet och dess bilaga uttrycks inte klart vilka förfaranden som skall tillämpas för identifikation av transaktioner på Internet.

— Artikel 7

- 1) Skyldigheten att rapportera om misstänkta transaktioner är grundläggande i förslaget till direktiv. Den bör kopplas till objektiva kriterier som ger vägledning om vilka typer av transaktioner som medför rapporteringsskyldighet; på grund av de misstänkta aktiviteternas karaktär kan dessa emellertid inte vara definitiva.

— Artikel 12.2

- 1) Stryk följande i den första meningen i artikel 12.2: "som skadar eller som sannolikt kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen" (se punkt 4–6 i kommentarerna till artikel 1).
- 2) Den nya definitionen av kreditinstitut (artikel 1 A) och den åttonde beaktandesatsen verkar medföra att en misstänkt penningtvättstransaktion endast måste anmälas i det land där det behöriga institutet är beläget (kreditinstitutets huvudkontor, filial eller dotterbolag). Kommittén välkomnar denna bestämmelse men rekommenderar att den förtydligas i direktivtexten genom att artikel 6 kompletteras med en ny punkt för att undanröja alla eventuella tvetydigheter.

12. Slutsatser

12.1. Tillgänglig information bland annat från FATF och banksektorn har visat att man i huvudsak nått målsättningarna i direktivet från 1991 när det gäller att reducera effekterna av användningen av det finansiella systemet för tvättning av pengar.

12.2. De ändringar som gjorts i förhållande till 1991 års direktiv kompletterar de ursprungliga åtgärderna genom att bekämpningen även omfattar aktörer som kan misstänkas ha koppling till tvättning av pengar.

12.3. Det är förståeligt att framgången med tillämpningen av åtgärderna i direktivet från 1991 lett till att Europaparlamentet, rådet och kommissionen vill att kriminaliseringen skall utvidgas till att omfatta inte bara organiserad brottslighet kopplad till narkotikahandel utan även grova brott. Kriminaliseringen omfattar emellertid inte samma områden som kravet på rapportering.

12.4. När det gäller kravet på rapportering delar kommittén kommissionens åsikt att det finns risk för att en sådan utvidgning är alltför långtgående och att den kan "komplicera det aktiva deltagandet och engagemanget" från berörda yrkesgrupper.

12.5. Det finns ingen gemensam definition av begreppet "allvarlig lagöverträdelse". Varje land upprättar sin egen lista över sådana överträdelser. ESK konstaterar med intresse att kontrollmyndigheterna (FATF, Tracfin i Frankrike) prioriterar begreppet organiserad brottslighet som är mer precist än det begrepp kommissionen har valt.

12.6. Det finns en påtaglig risk för att de organ som verkar för att bekämpa och förhindra tvättning av pengar, exempelvis Tracfin, kommer att bli överhopade och följaktligen delvis handlingsförlamade på grund av alltför många rapporteringar om misstankar. När vissa erfarenheter vunnits och förutsatt att finansinstituten får ordentlig feedback om effekten av sina rapporter är det möjligt att antalet misstänkta transaktioner sjunker. Berörda myndigheter måste emellertid ställa rimliga resurser till förfogande så att uppföljningsåtgärderna kan genomföras snabbt och effektivt.

12.7. Insatser som begränsar sig till EU är inte effektiva och skulle till och med kunna leda till konkurrenssnedvridningar till förmån för finansiella institut i tredje land och skada den fria rörligheten för kapital som är en av EU:s grundvalar.

12.8. Kommittén beklagar att förslaget till direktiv — som i huvudsak är inriktat på att öka EU:s förmåga att bekämpa penningtvätt — inte ger det internationella samarbete som är nödvändigt tillräckligt stor plats.

12.9. Målsättningen borde vara att i största möjliga mån se till att EU:s åtgärder för bekämpning av penningtvätt utsträcks till att omfatta framför allt länder som är kända för att vara inblandade i denna kriminella verksamhet.

12.10. Internationella finansiella institut som FN, Internationella valutafonden (IMF), Världsbanken, Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), borde i samarbete med Europeiska kommissionen upprätta en stadga eller en uppförandekodex som i huvudsak innefattar FATF:s rekommendationer, och tillämpningen av denna skulle vara ett villkor för ekonomiskt stöd⁽¹⁾.

12.11. Offshore-centrum — vilka står i centrum för den olagliga handeln och är den svaga länken vid bekämpningen — som inte tillämpar uppförandekodexen eller som sätter sig

⁽¹⁾ FN:s generalförsamling gjorde den 10 juni 1998 ett ställningstagande och lade fram en handlingsplan mot tvättning av pengar som i stor utsträckning stämmer överens med EU:s målsättningar.

emot den insyn i transaktioner som bland annat avskaffandet av banksekretessen innebär, bör stängas ute från internationella system för valutaöverföring som till exempel SWIFT. Detta kommer att kunna ske inom kort med hjälp av den förteckning som FATF håller på att utarbeta över icke samarbetsvilliga länder.

12.12. Internationella valutafonden (IMF) är det enda organ som kan föreskriva detta och kommittén rekommenderar rådet och kommissionen att upprätta kontakter med IMF i

syfte att etablera effektiva sanktioner mot länder och finansiella institut som motsätter sig ett samarbete för att bekämpa penningtvätt.

12.13. Genomförandet av dessa sanktioner bör anförtros åt internationella myndigheter med uppgift att reglera finans- och banksystemet, till exempel Internationella regleringsbankens (BIS) och centralbankerna.

12.14. Kommittén upprepar sin önskan att få delta i uppföljningen av direktivets tillämpning.

Bryssel den 26 januari 2000.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

BILAGA

till Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

(i enlighet med artikel 47.3 i arbetsordningen)

Följande ändringsförslag avlogs men fick minst en fjärdedel av rösterna:

Punkt 11

Ändra texten enligt följande:

"4) Punkt E) — definition av 'brott':

Att definitionen utvidgas till att omfatta 'bedrägeri, korruption eller varje annan olaglig verksamhet som skadar eller som sannolikt kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen' är ett logiskt steg. Man måste dock inse att finansinstitut och andra instanser som utfärdar rapporter kanske inte kan göra mer än att identifiera ovanliga transaktioner som ger upphov till vissa misstankar. Det är inte finansinstitutens uppgift att fungera som myndighet med utredningsansvar. Eftersom det finns anledning att förvänta sig ett stort antal rapporter, åtminstone i ett tidigt skede, bör man komma överens med finansinstitutet om en uppförandekodex i syfte att göra rapporterna mer målinriktade. Dessutom bör de nationella myndigheterna utveckla ett system för feedback till finansinstitutet med avseende på resultatet av deras rapporter, så att finansinstitutet kan vidareutveckla sin sakkunskap när det gäller att delta i kampen mot kriminellt betingad penningtvätt."

Resultat från omröstning

Emot: 43, För: 30, nedlagda: 10.

Ny punkt 12.16

Lägg till följande nya punkt:

"12.16. Kommittén konstaterar att rådsdirektivet särskilt lyfter fram att penningtvätt är en funktion av narkotikahandel. Därmed bortser man från att tvätt av pengar från kriminell och terroristanknuten verksamhet, och från smuggling över nationsgränser på grund av skiftande skattenivåer, får mycket allvarigare effekter på ekonomin än narkotikalangning i många regioner, och dessa förhållanden behöver betonas starkare i direktivet."

Motivering

Fokuseringen på knarkhandeln som ledande negativ drivkraft bakom denna del av den svarta ekonomin ger intrycket att rådsdokumentet i alltför hög grad byggs upp på att de destruktiva effekterna av narkotikamissbruk är så laddade och frånstötande; "vanlig hederlig kriminell" penningtvätt slipper lindrigt undan. Betydelsen av att föra in farhågor om skiftande skattenivåer kommer att öka efter utvidgningen, då sannolikt en majoritet av medlemsstaterna kommer att stå utanför eurozonen.

Resultat från omröstning

Emot: 49, För: 36, nedlagda: 10.

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning (EG) om samordning av de sociala trygghetssystemen" ⁽¹⁾

(2000/C 75/11)

Den 9 september 1999 beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén yttrande om ovannämnda förslag.

Sektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för det förberedande arbetet i ärendet, antog sitt yttrande den 16 december 1999. Föredragande var José Isaías Rodríguez García-Caro.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 27 januari) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 78 röster för, 5 röster emot och 20 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. I juni 1971 antog Europeiska ekonomiska gemenskapen förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen.

1.2. Ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande om förordningen med åtföljande kommentarer vid sin 59:e plenarsession i januari 1967 ⁽²⁾.

1.3. Sedan den förordningen och förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av nämnda förordning trädde i kraft har de ändrats och uppdaterats flera gånger för att anpassas till utvecklingen av den nationella lagstiftningen, bilaterala avtal mellan medlemsstaterna och de successiva EU-utvidgningarna sedan 1971.

1.4. År 1992 konstaterade Europeiska rådet vid sitt möte i Edinburgh ⁽³⁾ att det krävdes en allmän översyn av förordningen och en förenkling av samordningsbestämmelserna.

I sitt meddelande "En handlingsplan för fri rörlighet för arbetstagare" ⁽⁴⁾ från 1997 förband sig kommissionen i punkt 3.1.6 att lägga fram förslag för att revidera och förenkla förordning (EEG) nr 1408/71, något som betraktades som ett viktigt steg för att undanröja hindren för fri rörlighet i EU.

1.5. I sitt yttrande ⁽⁵⁾ av den 28 maj 1998 om ovannämnda meddelande välkomnade ESK ändringen av förordning (EEG) nr 1408/71 och stödde föresatsen att förenkla och samordna de sociala trygghetssystemen i EU:s medlemsstater.

⁽¹⁾ EGT C 38, 12.2.1999, s. 11.

⁽²⁾ EGT C 64, 5.4.1967.

⁽³⁾ Europeiska rådet i Edinburgh, 11.–12.12.1992, ordförandeskapets slutsatser (SN 456/92).

⁽⁴⁾ KOM(97) 586 slutlig.

⁽⁵⁾ EGT C 235, 27.7.1998, s. 82.

1.6. Även i det yttrande⁽¹⁾ som ESK antog under plenarsessionen den 9 september 1998 om "Det sociala handlingsprogrammet 1998–2000"⁽²⁾ framhölls att de sociala trygghetssystemen måste förbättras och anpassas till de föränderliga villkoren på arbetsmarknaden för att garantera en kvalitativt hög social skyddsnivå i EU.

2. Huvudinslag i förslaget till förordning

2.1. De två övergripande målen i förslaget är förenkling och förbättring av den gällande förordningen.

2.1.1. Förenklingen består i en kraftig minskning av antalet artiklar.

2.1.2. Förbättringen innebär att bestämmelserna skall utsträckas till personer som tidigare inte uttryckligen omfattades av förordningen, till exempel medborgare från tredje land som är anslutna till det sociala trygghetssystemet i en medlemsstat och förtidspensionärer.

2.2. En viktig förutsättning för samordningen av de sociala trygghetssystemen är likabehandlingsprincipen, det vill säga att personer som omfattas av förordningen skall ha samma rättigheter och skyldigheter som medborgarna i de länder där de är bosatta eller arbetar.

Denna princip bygger i sin tur på tre grundförutsättningar: likvärdiga sakförhållanden, sammanläggning av perioder och bibehållande av rättigheter, oberoende av var personen har sin bosättningsort.

Det uttrycks mycket klart i motiveringen till förslaget att utan denna samordning skulle den fria rörligheten kunna bli verkningslös, eftersom människor knappast skulle utnyttja denna rätt om de förlorade de sociala förmåner som redan förvärvats i en annan medlemsstat.

2.3. Förslaget till förordning består av sex avdelningar. Avdelning I och III innehåller allmänna respektive särskilda bestämmelser för de olika förmånerna och utgör kärnan i förordningen. I avdelning II fastställs vilken lagstiftning som skall omfatta olika personer. Avdelning IV behandlar den administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen. Slutligen innehåller den femte och sjätte avdelningen diverse bestämmelser respektive övergångs- och slutbestämmelser.

3. Allmänna kommentarer

3.1. ESK stöder rent allmänt förslaget till förordning, oavsett de allmänna och särskilda kommentarer som kommittén anser bör beaktas i förslaget.

I motiveringen till förslaget sägs att det handlar om en översyn och förenkling av förordning (EEG) nr 1408/71, men i själva verket går förslaget längre än så, eftersom man gör betydande ändringar av reglerna på vissa områden i förhållande till gällande lagstiftning.

3.2. ESK ser positivt på att man fortsätter att verka för lika rättigheter för EU:s medborgare.

3.3. Att rättigheterna i förordningen även skall omfatta nya grupper bidrar till att befästa och stärka uppfattningen att EU strävar efter ett medborgarnas Europa.

Det är nödvändigt att medborgarna i EU:s medlemsstater förstår att ett gränslöst Europa är något som inte bara gynnar fri rörlighet för kapital och varor utan också dem själva.

3.4. Den fortlöpande strävan att förbättra samordningen av de sociala trygghetssystemen i EU avspeglas i kommissionens många förslag om revidering av förordning (EEG) nr 1408/71. Några av dessa förslag sammanfaller praktiskt taget med denna övergripande revidering av förordningen.

ESK vill uttrycka sin tillfredsställelse över denna sociala medvetenhet inom EU:s institutioner.

3.5. Även om samordningen av de sociala trygghetssystemen tveklöst utgör ett viktigt steg framåt, är det dock viktigt att respektera den nationella lagstiftningens särdrag i varje medlemsstat.

3.6. Hinder för den fria rörligheten kan påverka medborgarnas rätt till arbete. ESK anser att kommissionens förslag på ett positivt sätt bidrar till att undanröja hindren för att flytta mellan EU:s medlemsstater, även om det fortfarande återstår mycket att göra.

3.7. På grund av förordningsförslagets komplexitet och stora betydelse, rådets och Europaparlamentets val av arbetsmetod samt de ändringar som texten kan förväntas genomgå under lagstiftningsprocessens gång under rådets olika ordförändringar, kommer kommittén på lämpligt sätt kontinuerligt att följa förslagets utveckling.

3.8. Förbättringen och förenklingen av förordningen bör åtföljas av en förbättring och förenkling av de administrativa förfaranden som berör förmånstagarna. Den slutgiltiga versionen av förordningen bör fastställa villkoren för enklare och smidigare administrativa förfaranden, både för anställda och företag.

⁽¹⁾ EGT C 407, 28.12.1998, s. 187.

⁽²⁾ KOM(1998) 259 slutlig.

4. Särskilda kommentarer

4.1. Artikel 2

I denna artikel anges de områden som förordningen skall tillämpas på och de förmåner som berörs av förordningen.

I artikel 2.1, som handlar om de berörda förmånerna, används i vissa språkversioner motsvarigheten till termen "främst". Detta för tankarna antingen till att man i förslaget betraktar de förtecknade förmånerna som de viktigaste i det sociala trygghetssystemet eller till att förordningen skall tillämpas främst på de förtecknade förmånerna och inte på andra förmåner som nämns i texten men som inte ingår i förteckningen.

En sådan öppen förteckning över förmåner kan på grund av sin bristande precision komma att leda till rättslig osäkerhet och få önskade effekter.

4.2. Artiklarna 6 och 7

I artikel 6 anges att "inom ramen för dess tillämpningsområde skall denna förordning ersätta alla konventioner om social trygghet". I artikel 7, "Definitioner", anges därefter under punkt h tredje stycket att beteckningen "lagstiftning" även innefattar "de konventioner om social trygghet som ingåtts mellan två eller flera medlemsstater, eller mellan en och flera medlemsstater, och en eller flera stater som inte är medlemmar av Europeiska unionen". Detta förefaller i princip strida mot vad som anges i artikel 6, och härvidlag skulle det vara nödvändigt att klargöra förslaget. Vidare skulle det vara lämpligt att lämna definitionerna till den sista delen av utarbetandet av förordningen.

4.3. Artikel 8

4.3.1. I slutet av artikel 8.3 bör skrivningen fortfarande vara den som återfinns i den gällande artikel 14 b i förordning (EEG) nr 1408/71.

4.3.2. ESK konstaterar att det finns ett problem för personer som utför arbete av representativ art gentemot EU:s institutioner, däribland för dem som arbetar för socioekonomiska organisationer i medlemsstaterna. Kommittén anser därför att kommissionen grundligt bör undersöka vilken lagstiftning som gäller för dessa personer.

4.4. Artikel 9.1

I denna artikel fastställs särskilda bestämmelser om vilken lagstiftning som skall gälla för en arbetstagare som är placerad i en annan medlemsstat.

Den nya texten bygger i huvudsak på redan befintliga socialförsäkringsbestämmelser. Den bekräftar de fall där medlemsstaterna har rätt att göra undantag. Däremot avskaffar den möjligheten att göra undantag i enlighet med den nuvarande förordningens artikel 14.1 b. Enligt denna artikel får den berörda myndigheten i den medlemsstat där arbetstagaren är placerad förlänga giltighetstiden för socialförsäkringen i ursprungslandet (upp till högst ett år).

ESK anser att undantagsbestämmelsen i artikel 14.1 b i förordning (EEG) nr 1408/71 skall fortsätta att gälla: vissa högt kvalificerade arbetsuppgifter exempelvis, när det gäller forskning och utveckling, utveckling av ny teknik och andra strategiska tjänster, som man på förhand vet förutsätter en längre utlandsvistelse än ett år utgör ett problem som kommissionen bör studera närmare.

4.5. Artikel 10

I denna artikel behandlas personer som förvärvsarbetar inom två eller flera medlemsstater. I punkterna 1 och 2 används upprepade gånger ordet "väsentlig" med hänvisning till arbetstagarens förvärvsarbete.

Utifrån detta "väsentliga" förvärvsarbete fastställs vilken lagstiftning som skall omfatta arbetstagaren.

Den beteckning som används är oklar och inte tillräckligt definierad för att man skall kunna fastställa vilken lagstiftning arbetstagaren skall omfattas av. Innebörden av denna beteckning kommer att klarna när EG-domstolen fattar sitt beslut i Fitzwilliam-målet, som är under behandling.

Det är viktigt att garantera rättssäkerheten för personer som omfattas av villkoren i artikel 10. ESK vill därför anmoda kommissionen att klart definiera innebörden i "väsentligt" förvärvsarbete utifrån kvantitativa kriterier, för att inte lämna något utrymme för godtycke och subjektivitet vid tillämpningen av bestämmelsen. I detta sammanhang är det viktigt att ta hänsyn till domstolens framtida beslut i denna fråga.

4.6. Artikel 18

Den avslutande satsen i denna artikel ("personen inte kan ges denna vård inom den tid som krävs") ger upphov till samma tvetydighet som i den nu gällande artikel 22.1 c i förordning (EEG) nr 1408/71. Därför bör följande mening läggas till: "Detta måste dock alltid bedömas utifrån medicinska kriterier."

Vidare framgår av EG-domstolens beslut i målen Kohll⁽¹⁾ och Decker⁽²⁾ att utan föregående överenskommelse baseras ersättning för vårdkostnader i en medlemsstat i dag på taxorna i ursprungslandet.

Vad gäller den exakta omfattningen av målen Kohll och Decker kommer det hur som helst att bli nödvändigt att begära klagöranden av EG-domstolen, särskilt vad gäller de mål i vilka dom ännu inte har fallit (Vanbraeckel och Smits-Peerboms), och vidare måste man även överväga resultatet av den studie som Europeiska kommissionen för närvarande genomför om detta ämne.

4.7. Artikel 20

I artikel 20.3 behandlas "andra försäkrade pensionstagare". Detta kan leda till förvirring eftersom det inte framgår om det handlar om mottagare av nationella pensioner eller om dem som är pensionärer i enlighet med bostättningslandets lagstiftning (alla).

Artikeln ger dessutom intryck av att en pensionär som flyttar skulle vara dubbelt skattskyldig. ESK anser att kommissionen bör klargöra denna artikel.

4.8. Artikel 26

I artikel 26.1 behandlas återbetalning i sin helhet. I motiveringskommentar till denna artikel talas om att vårdförmåner återbetalas fullt ut, och därefter sägs att "återbetalning skall göras på grundval av faktiska utgifter". Man bör tala om faktiska utgifter endast om de kan fastställas; i annat fall bör återbetalning ske utifrån schablonbelopp.

4.9. Artikel 33

I artikel 33.3 bör man tala om "förmåner från motsvarande system" i stället för "förmåner från det allmänna systemet eller, om något sådant system inte finns, från det system som arbetare eller tjänstemän omfattas av", eftersom detta gör att man kan ta hänsyn till avgifter till andra speciella system, till exempel för småföretagare eller statstjänstemän, som enligt den föreslagna lydelsen inte skulle beaktas.

4.10. Artikel 43

I sin nuvarande utformning ger denna artikel inte tillräckliga garantier för att förmånsbeloppet är det högsta när beräkning-

en görs utifrån lagstiftningen i en enda medlemsstat. Om arbetstagaren skulle bli sjuk av det arbete som denne utför i mer än en medlemsstat, måste den ekonomiska ersättningen vara den mest förmånliga för arbetstagaren.

4.11. Artikel 50.3

I denna artikel anges att arbetssökande måste återvända till den behöriga staten om de inte har hittat ett arbete inom sex månader efter avresan, för att få behålla arbetslöshetsersättningen i den behöriga staten. I den tidigare förordningen var denna tid begränsad till tre månader. ESK stöder förslaget om att förlänga perioden från tre till sex månader. Kommittén anser att en tidsgräns fortfarande är motiverad med hänsyn till de olika ersättningsnivåerna i medlemsstaterna och de bristfälliga kontrollmöjligheterna.

4.12. Artikel 55

ESK anser att följande kommentarer är påkallade:

— I artikeln behandlas två typer av förmåner: de som beviljas efter inkomstprövning och de som gäller särskilt skydd för funktionshindrade personer.

Eftersom de båda förmånstyperna är av olika karaktär och har olika ursprung, bör de delas upp i två olika punkter i samma artikel för att medge olika tillämpning.

— ESK konstaterar att den bilaga som nämns i förordningsförslagets artikel 55.1 saknar innehåll.

Det framgår därför inte exakt vilka olika förmåner som avses i artikel 55.

— I det konkreta fallet med förmåner som beviljas funktionshindrade anser ESK att de förmåner som EG-domstolen i sin praxis benämner "blandade sociala trygghetsförmåner" inte bör omfattas av bostättningsvillkoret.

4.13. Avdelning IV

ESK stöder bestämmelserna i denna avdelning om den föreslagna administrativa kommissionens sammansättning och arbetsätt.

⁽¹⁾ 6/96 G0158.

⁽²⁾ 6/95 G0120.

ESK anser dock att denna avdelning också, i enlighet med kommissionens förslag till beslut⁽¹⁾, bör behandla sammansättningen och arbetsformerna för den rådgivande kommittén för fri rörlighet och social trygghet för arbetstagare inom gemenskapen.

ESK gav sitt stöd till sammanslagningen av de båda nuvarande kommittéerna i sitt yttrande om handlingsplanen för arbetstagares fria rörlighet, där ESK gjorde klart att stödet var betingat av den rådgivande kommitténs operativa kapacitet. Kommissionen har också lagt fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättandet av en rådgivande kommitté som innefattar de nuvarande kommittéerna för fri rörlighet och social trygghet.

ESK anser följaktligen att man bör nämna den rådgivande kommittén i förslaget till förordning, och klart ange dess arbetsuppgifter när det gäller att samordna de sociala trygghetssystemen.

4.14. Artikel 59

I denna artikel behandlas samarbete mellan berörda myndigheter. Respekten för de olika språk som talas i EU slås fast i

⁽¹⁾ EGT C 344, 12.11.1998.

Bryssel den 27 januari 2000.

artikel 59.4. Här anges att berörda myndigheter inte får avvisa ansökningar eller andra handlingar på grund av att de är avfattade på en annan medlemsstats officiella språk.

ESK välkomnar detta uttryck för tolerans och respekt för medborgarnas kulturella identitet och gläder sig över att det fortfarande finns en bestämmelse som framhåller Europas språkliga och kulturella rikedom och mångfald.

4.15. Artikel 62

Bland de insatser som får finansieras med EU-medel förekommer information till allmänheten. ESK anser att de informationsvägar som beskrivs i artikelns andra stycke kan uppfattas som mycket begränsade och sannolikt får litet genomslag i den allmänna opinionen.

ESK anser att finansieringen av informationskampanjer i stället bör koncentreras till breda upplysningskampanjer som främst riktar sig till personer som tidigare inte omfattats av samordningsbestämmelserna, till exempel studerande och offentliganställda.

4.16. Utöver vad som påpekats i samband med artikel 55 konstaterar kommittén att även förordningsförslagets bilaga II om särskilda tillämpningsbestämmelser, vilken nämns i artikel 67, saknar innehåll.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om ändring för femte gången av förordning (EG) nr 850/98 av den 30 mars 1998 för bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer"

(2000/C 75/12)

Den 18 januari 2000 beslutade rådet att i enlighet med artikel 37 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som ansvarade för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 12 januari 2000. Föredragande var Eduardo Chagas.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 62 röster för, 1 röst emot och 1 nedlagd röst.

1. Inledning

1.1. Genom rådets förordning (EG) nr 850/98⁽¹⁾ infördes tekniska åtgärder för att skydda unga exemplar av marina organismer.

1.2. Efter att denna förordning antagits och publicerats konstaterades att man för att ta hänsyn till den utveckling som skett bör ändra lagtexten.

1.3. Föreliggande förslag till förordning innehåller således ändringar av förordning (EG) nr 850/98.

2. Allmänna kommentarer

2.1. ESK godtar förslaget till beslut.

2.2. Rent allmänt innebär de föreslagna ändringarna av förordningen att man dels bearbetar texten och åtgärdar de brister som uppdagats, dels försöker att uppnå en bättre kompromiss mellan idealiska tekniska åtgärder och de verkliga förhållanden som råder inom fiskeriverksamheten.

⁽¹⁾ EGT L 125, 27.4.1998.

2.3. Den ändring som föreslås i artikel 1.3 när det gäller nationella åtgärder för att bevara och förvalta lokala bestånd är ett nödvändigt förtydligande av den tidigare oklara texten.

2.4. De koordinater som föreslås gälla i nya artikel 29a behöver korrigeras.

2.5. De restriktioner som föreslås gälla för fiske efter tobisfisk, vars kommersiella värde endast kan hänföras till produktion av fiskmjöl, baserar sig på vetenskapliga utlåtanden och syftar till att inom ett litet område vid England och Skottland behålla jämvikten inom vissa sjöfågelbestånd samt motverka följderna av det industriella fisket i dessa trakter.

2.5.1. Kommittén föreslår att kommissionen anslår finansiella resurser till en undersökning för att fastställa vilka övriga faktorer som inverkar på den marina miljön och som även bidrar till att fiskeresurserna minskar. Kommittén skulle särskilt välkomna en undersökning som analyserar vilka följder det industriella fisket för fiskmjölsproduktion får för beståndet av unga exemplar, för andra arters näringskedja och inte minst för fisket för livsmedelsproduktion.

2.6. ESK föreslår att kommissionen så snart som möjligt genomför en konsolidering av texten i förordning (EG) nr 850/98, som hittills redan har varit föremål för fem ändringar.

Bryssel den 26 januari 2000.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Ändrat förslag till rådets förordning (EG) om gemenskapsmönster"

(2000/C 75/13)

Den 9 september 1999 beslutade rådet att i enlighet med artikel 308 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för inre marknaden, produktion, konsumtion, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 14 december 1999. Föredragande var Eero Lehti.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 27 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 57 röster för, 4 emot och 2 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Avsikten är att genom en rådsförordning och ett därtill hörande direktiv skapa ett system för gemenskapsmönsterrätt. Med hjälp av förordningen skulle man skapa rättsregler (gemenskapsmönsterrätt) i stil med lagstiftningen om gemenskapsvarumärken, som gör det möjligt att med en enda ansökan erhålla mönsterskydd i alla medlemsländer för ett föremåls formgivning. Byrån för harmonisering på den inre marknaden (varumärken, mönster) som finns i Alicante i Spanien skulle bevilja gemenskapsmönsterrätten.

1.2. Genom förordningsförslaget skulle man också skapa en oregistrerad gemenskapsmönsterrätt, som skulle vara i kraft i tre år från det att mönstret har gjorts tillgängligt för allmänheten inom EU.

1.3. De materiella bestämmelserna i förordningsförslaget motsvarar innehållet i direktiv 98/71EG om mönsterskydd, eftersom man genom detta direktiv standardiserar medlemsländernas nationella lagstiftning om mönsterrätt. Direktivet skall träda i kraft i medlemsländerna före den 28 oktober 2001.

1.4. Det ursprungliga direktivförslaget lades fram redan år 1993. Till följd av behandlingen av förslaget till direktiv om mönsterskydd uppsköttes beredningen av förordningsförslaget till hösten 1995. Direktivet antogs slutligen först den 13 oktober 1998 som ett resultat av ett förlikningsförfarande. Enligt förlikningskommitténs kompromiss skall medlemsländernas nuvarande förordningar om användning av reservdelar vid reparation av felaktiga eller bristfälliga produkter fortsätta att gälla. Avtalet om reservdelar ingår i artiklarna 14 och 18 i direktivet samt i inledningen. Kommissionen lade fram ett ändrat förslag till rådets förordning i juni 1999.

Under förlikningsförfarandet fästes särskild uppmärksamhet vid fri användning av reservdelar för reparation och vid skydd av deras formgivning. Problemet bestod i synnerhet i mönsterskydd av beståndsdelar i sammansatta produkter, med vilka sammansatta produkterna kan repareras och återställas i ursprungligt skick. Med den så kallade "reparationsklausulen" torde det gå att undvika att monopolmarknader för reservdelar

uppstår, i synnerhet inom motorfordonssektorn. Kommittén konstaterar att problemet förekommer även inom andra sektorer.

1.5. Kommissionen åtog sig att efter det att direktivet antagits inleda ett samråd med de närmast berörda parterna. Samrådsförfarandet har inletts och ett sammandrag håller på att utarbetas.

1.6. Förordningsförslaget omfattar för närvarande inte registrering av en beståndsdel av en sammansatt produkt av vars utformning komponentens utformning är beroende (artikel 10 a). Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag om användning och skydd av reservdelar enligt detta förordningsförslag samtidigt med det förslag man kommer att lägga fram för att fullborda den inre marknaden för reservdelar i enlighet med mönsterdirektivet.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Kommittén anser att det är viktigt att man inom gemenskapen genomför direktivet om mönsterskydd och den kompletterande förordningen. Avsaknaden av en enhetlig lagstiftning om mönsterskydd har gjort registreringen av mönster till en dyr och långsam process eftersom den sker i varje land. Särskilt små och medelstora företag har inte alltid haft möjlighet att skydda sina produkter i den omfattning som hade varit nödvändig.

2.2. Enligt kommittén är det också viktigt att direktivet om mönsterskydd inbegrips i medlemsländernas nationella lagstiftning före den 28 oktober 2001. Kommittén konstaterar att detta medför att den gällande lagstiftningen om mönsterskydd i medlemsländerna måste justeras och kanske även omarbetas helt. Direktivet och den kompletterande förordningen kommer att harmonisera lagstiftningen om mönsterskydd inom EU och göra det möjligt att genom en enda registrering få ett mönsterskydd som gäller inom hela EU.

2.3. Kommittén anser det lämpligt att begreppet oregistrerat mönster tas med i förordningen. Detta garanterar bättre än hittills mönsterskydd för produkter vars verkliga livscykel är kort, till exempel textilier och leksaker. Begreppet oregistrerat mönster och dess innehåll bör dock förtydligas. Det är också fallet att rekvisitet "ond tro" i artikel 20.2 innebär en inskränkning som gör det oregistrerade mönstret praktiskt taget värdelöst, särskilt när rättsinnehavaren inte kan hänvisa till någon informationsskyldighet. Kravet bör därför strykas.

2.4. Utarbetandet av förordningen framskrider enligt tidsplanen. Kommissionens mål är att färdigställa förordningen till slutet av år 2000. Hittills har artiklarna 1–100 av förordningens 128 artiklar behandlats. Arbetsgruppens arbete är i detta skede förberedande och formuleringarna har ännu inte godkänts slutgiltigt. I fråga om vissa centrala artiklar har arbetsgruppen ännu inte nått enighet. Problemen beror delvis på språkliga faktorer och olika tolkningar av begrepp. Klara skillnader i synsättet finns bland annat i fråga om mönsterskydd för oregistrerade produkter. Kommentarer har gjorts till alla de 100 artiklar som har behandlats. Målet är att slutföra första behandlingen i början av år 2000. Kommissionens mål är att förordningen godkänns under år 2000.

2.5. Kommittén anser att artikel 10a om reservdelar i sin nuvarande form motsvarar avsikten med direktivet. Enligt förslaget skulle medlemsländernas nu gällande bestämmelser om skydd av reservdelar fortsätta att gälla. Reservdelsskyddet får ändras endast om avsikten är att avreglera marknaden för dylika delar. Dessutom kommer skyddet att kontrolleras tre år efter det att direktivet har trätt i kraft. Kommissionen kommer då att lägga fram nödvändiga ändringsförslag för såväl direktivet som förordningen eftersom frågan lades på is i samband med diskussionen om direktivet. Kommissionen har dock för avsikt att ändra vissa formuleringar utan att ändra själva innehållet i direktivet. Kommissionen kommer att avge ett yttrande om hur förordningen om mönsterskydd skall tillämpas på reservdelar.

2.6. Enligt kommittén bör formuleringarna i förordningsförslaget fortfarande preciseras för att klargöra begreppen. Det nuvarande förslaget innehåller alltför många möjligheter till tolkning.

2.7. Förordningsförslagets rättsliga grund har ändrats eftersom ordföranden för det utskott vid parlamentet som sysslar med rättsfrågor och medborgerliga rättigheter har bett kommissionen att dra tillbaka förordningsförslaget och utarbeta ett nytt förslag med stöd av artikel 308 i EG-fördraget. Med stöd av denna artikel antas förordningen enhälligt av rådet efter att parlamentet har hörts.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Kommittén anser det motiverat att fästa kommissionens uppmärksamhet vid vissa punkter som speciellt bör beaktas för att man skall kunna utforma denna viktiga förordning om mönsterskydd så att den ytterligare förbättras i fråga om mål och funktion.

3.2. Artikel 1.2 a: Begreppet oregistrerat mönster behöver preciseras, särskilt när det gäller skyddets giltighetstid. Frågan är av grundläggande betydelse, varför begreppet i sin helhet måste vara sådant att det inte tillåter olika tolkningar. Kommittén hänvisar i detta avseende även till artikel 8.

3.3. Artikel 4.3: Definitionen av "normal användning" i denna artikel motsvarar inte formuleringen i mönsterdirektivet. Den bygger i själva verket till innehållet på formuleringen i artikel 3.4 i rådets gemensamma ståndpunkt den 17 juni 1997, som avslögs av parlamentet vid andra behandlingen och inte återinfördes under förlikningen. Det är viktigt att förordningen exakt följer formuleringen i direktivet.

3.4. Artikel 15: Av texten framgår inte tillräckligt entydigt hur rättsförhållandet mellan flera formgivare fastställs.

3.5. Artikel 20.2: Även om kommittén förstår och understöder avsikterna med denna artikel finner den formuleringen något tvetydig. Kommittén förstår att avsikten är att skydda personer som oavsiktligt eller i god tro använder ett mönster eller kommer över en produkt med ett mönster för vilket man gjort anspråk på oregistrerat skydd. Kommittén ifrågasätter dock att formuleringen "om den omtvistade användningen beror på att det skyddade mönstret efterbildats i ond tro" är tillräckligt omfattande för att täcka alla omständigheter. Formuleringen av denna artikel bör övervägas på nytt.

3.6. Artikel 27.5: Gemenskapsmönstret skall grunda sig på enhetsprincipen, dvs. det är en rättighet som omfattar hela gemenskapen. Artikel 27.5 undergräver fullständigt denna princip genom att tillåta omfattande och påtagliga avvikelser i medlemsländerna. Kommittén anser att inga avvikelser från enhetsprincipen borde tillåtas, eventuellt med undantag av mönster som strider mot allmän ordning eller allmän moral.

3.7. Artikel 39: Det är nödvändigt att ansökningar för registrering av mönster för beståndsdelar i sammansatta produkter beskriver den sammansatta produkten tillräckligt detaljerat för att en tredje part med ett rimligt mått av säkerhet skall kunna identifiera den. Den som söker om registrering av ett mönster för en beståndsdel i en sammansatt produkt

bör bifoga en ritning eller illustration av den sammansatta produkten för att tillåta en granskning enligt artikel 48 (se nedan under artikel 49 a).

3.8. Artikel 49 a: Det är nödvändigt att man vid granskning enligt artikel 48 åtminstone i någon mån kontrollerar att

skyddskraven uppfylls; annars finns det mycket stor risk för att oskyldiga tredje parter "processas till döds" genom att systemet missbrukas.

3.9. Artikel 67: Principerna för prövningen bör preciseras ytterligare.

Bryssel den 27 januari 2000.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Att förbättra turismens sysselsättningspotential"

(2000/C 75/14)

Den 10 maj 1999 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda meddelande.

Sektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 14 december 1999. Föredragande var Henri Malosse.

Vid sin 369:e plenarsession den 26–27 januari 2000 (sammanträdet den 26 januari 2000) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 71 röster för, 2 röster emot och 1 nedlagd röst.

1. Bakgrund till kommissionens meddelande

1.1. Europeiska kommissionen har till Ekonomiska och sociala kommittén, och samtidigt till rådet, Europaparlamentet och Regionkommittén översänt ett meddelande om uppföljning av slutsatserna och rekommendationerna från Högnivågruppen för turism och sysselsättning som offentliggjordes i oktober 1998. Kommitténs yttrande kommer således att omfatta även högnivågruppens arbete.

1.2. Detta meddelande utgör det senaste av de politiska dokument som avser att ge den europeiska turismpolitiken ny kraft efter det att den varit "ur spel" sedan den europeiska konferens om turism som organiserades i november 1997 av det luxemburgska ordförandeskapet. Sedan 1996 blockeras ett förslag till flerårigt program för den europeiska turismen, "Philoxenia"⁽¹⁾, av rådet på ett sådant sätt att man nu kan anse att det helt saknar aktualitet (även om kommissionen fortfarande tar upp det i sin strategi, genom att nämna det österrikiska ordförandeskapets mycket urvattnade kompro-

missförslag). Detta meddelande skulle med andra ord kunna utgöra det "nya grepp" som kommittén efterlyser i det initiativytrande som antogs vid plenarsessionen den 24–25 mars 1999⁽²⁾.

1.3. I meddelandet återges i huvudsak högnivågruppens slutsatser. Man betonar i första hand vikten av att på europeisk nivå ha tillgång till uppdaterad information om hur turistindustrin ser ut och om vilket kunnande och vilka initiativ som är mest värda att uppmärksamma. I meddelandet spåras med rätta ett samband mellan turismen och de nationella handlingsplanerna för sysselsättning, det instrument för den europeiska sysselsättningspolitiken som inrättades efter toppmötet om sysselsättning i Luxemburg 1997. Vidare upprepas i meddelandet ett begränsat antal av förslagen i högnivågruppens rapport, särskilt de som betonar de möjliga samordningsvinsterna mellan strukturpolitiken, forsknings- och utvecklingspolitiken, utbildningspolitiken och företagspolitiken. Vissa av högnivågruppens förslag, som till exempel inrättande av ett observationsnätverk, hade förtjänat att utvecklas vidare i meddelandet.

⁽¹⁾ KOM(96) 168 slutlig, EGT C 222, 31.7.1996, s. 9; ESK:s yttrande EGT C 30, 30.1.1997, s. 103.

⁽²⁾ ESK:s yttrande CES 323, 24.3.1999, s. 99; EGT C 138, 18.5.1999, s. 4.

I meddelandets slutsatser konstaterar man med rätta att det är nödvändigt att fastställa en strategi och göra prioriteringar, men man föreslår ingen prioriteringsordning. Kommittén vill i sitt yttrande ställa förslag, skissera framtida utvecklingsperspektiv och fastställa en prioriteringsordning. Det är med den målsättningen som kommittén har studerat högnivågruppens rapport, men även andra källor, med utgångspunkt i kommitténs tidigare yttranden och i nya överväganden, som framför allt fått näring av kontakter på fältet.

2. Kommitténs ståndpunkt och överväganden avseende problematiken turism och sysselsättning

2.1. Kommittén har vid flera tillfällen yttrat sig över turismen. Särskilt märks ett initiativytrande om turismen och regional utveckling⁽¹⁾, ett yttrande om en EU-handlingsplan för turismen⁽²⁾, yttrandet om Philoxenia-programmet⁽³⁾ samt, helt nyligen, det redan nämnda initiativytrandet från 1999. Kommitténs ståndpunkt kan lämpligen sammanfattas med en mening från det senaste yttrandet:

"Europa kan inte, varken politiskt eller med hänsyn till utformningen av dess politik, längre vägra att ge den snabbast växande sektorn inom ekonomin det erkännande den på grund av sin ekonomiska och samhälleliga ställning förtjänar."

2.2. Kommittén har redan gett sitt stöd till högnivågruppens slutsatser och rekommendationer (i sitt initiativytrande från mars 1999). Kommittén stöder i princip den metod som innebär att man som ett "nytt grepp" lämnar de tidigare "beskyddande" arbetssätten och i stället föreslår en mer dynamisk vision som grundas på turismens bidrag till sysselsättningen. Även om de siffror som läggs fram i meddelandet och högnivågruppens rapport — 9 miljoner arbetstillfällen i dag och ytterligare mellan 2,2 miljoner och 3 miljoner för nästa årtionde — säkerligen av många orsaker är uppskattningar (svårigheterna att konkret avgränsa sektorn, säsongsarbete och svartarbete, osv.), utmålar de denna sektor som mycket lovande för framtiden på samma sätt som IT-sektorn.

2.3. Även om sektorns strategiska vikt har konstaterats bortom allt tvivel, återstår det ändå att definiera gemenskapspolitikens roll och plats när det gäller att främja en verksamhet som skapar arbetstillfällen. Ett första område att reflektera över beskrivs i initiativytrandet från mars 1999, där kommittén i punkt 3.2 skriver:

"... en sektor som huvudsakligen är inriktad på gränsöverskridande verksamhet förtjänar en gemenskapspolitik som genom stimulerande och nyskapande åtgärder gagnar en hållbar företagsutveckling. En sådan politik bör företrädesvis utformas inom ramen för konsumentskydd och stämma överens med andra krav, till exempel miljökrav."

En jämförande och samordnad studie av meddelandet och högnivågruppens rapport ger oss en grund för arbetet.

2.4. Genomförande av en integrerad strategi för att skapa arbetstillfällen

2.4.1. Flera argument talar för att man skall välja turismen som ett område där samordnade sysselsättningsskapande strategier utprovas:

- Turismens ekonomiska vikt och utvecklingsmöjligheter.
- Turismens inverkan på många andra ekonomiska sektorer (transporter, handel, osv.) samt dess beroende av dessa sektorer.
- De många olika befolkningsgrupper som berörs av turismen och särskilt de mest utsatta grupperna, som till exempel ungdomar, kvinnor och personer utan yrkeskvalifikationer.
- Det faktum att det finns lågkvalificerade arbetstillfällen, tillfälliga arbetstillfällen och säsongsanställningar.
- Turismens bidrag till regional utveckling: landsbygdsområden som strävar efter att diversifiera sin produktion, industriregioner på tillbakagång som söker alternativ, städer som vill utnyttja det kulturella arvet.
- Den utveckling som sker med avseende på tjänsterna i en turismsektor med nya former av efterfrågan kräver förbindelser med utbildnings- eller till och med forskningsinrättningar.

2.4.2. De yrkesverksamma inom turismen betonar med rätta att deras verksamhet är en av de få som i dag kan förena ökad produktivitet med ökad sysselsättning. I själva verket är den förbättring och variation av tjänsterna som kunderna förväntar sig en källa till nya arbetstillfällen.

2.5. Ny yrkeskunskap för nya yrken

2.5.1. Turisternas behov utvecklas i takt med den demografiska verkligheten och de får allt högre krav vad gäller kost, logi och aktiviteter, och efterlyser en förnyelse i utbudet av kulturaktiviteter och annan underhållning. Detta medför väsentliga problem vad gäller utbildning och utveckling av yrkeskunskaper.

⁽¹⁾ EGT C 332, 31.12.1990, s. 157.

⁽²⁾ EGT C 19, 21.1.1998, s. 116.

⁽³⁾ EGT C 30, 30.1.1997, s. 103.

2.5.2. Problemet att utbildningen ofta släpar efter utvecklingen på arbetsmarknaden kvarstår. Man måste således försöka föregripa denna eftersläpning, å ena sidan genom att stödja sig på de behov som konsumenterna och brukarna uttrycker, å andra sidan genom att uppmuntra fortlöpande yrkesutbildning för att stärka kunskaper och kvalifikationer. Detta föregripande perspektiv öppnar möjligheter för varaktiga arbetstillfällen och passar väl in i en utvecklingsfas i sektorn som kräver mer professionalism och lyhördhet inför efterfrågan.

2.6. Att tillgodose den förändrade efterfrågan på turismtjänster

2.6.1. Ursprungligen var turism en angelägenhet för den välbeställda delen av befolkningen i de rika länderna. Stegvis har turismen brett ut sig till nya delar av befolkningen tack vare den ekonomiska utvecklingen, arbetslagstiftningen som medgett längre semester och den förbättrade tillgången till transportmedel. Detta är anledningen till att nya produkter har dykt upp som kräver investeringar — produkter som skapar arbetstillfällen och motsvarar nya förhoppningar och nya aktiviteter vad gäller kultur, sport och natur: temaparker, nya utomhus- och vattensporter, nya former för vandringar och utflykter, osv.

2.6.2. Bland annat i detta sammanhang utgör kultursektorn en reserv av möjliga verksamheter och arbetstillfällen. När man läser besöksstatistiken från sevärdheter, museer, festivaler och olika kulturella evenemang finner man att bara ett mycket begränsat antal av dessa har en tillfredsställande kvalitet ur turismsynpunkt. I många fall skulle en insats för att öka professionalismen öka antalet besökare och tillåta att arbetstillfällen skapades.

2.6.3. Att ge såväl denna strävan efter nya produkter som utnyttjandet av mindre kända inslag i det kulturella arvet och olika initiativ i en europeisk dimension skulle göra det möjligt att söka stöd i gemenskapens handlingsprogram. På så sätt skulle projekten för erfarenhetsutbyte mellan regioner vad gäller genomförda initiativ och strategier samt partnerskapen mellan företag i olika länder främjas. Man kan till exempel nämna Interreg-programmet, samt instrumentet JEV (Joint European Venture) som tekniskt och ekonomiskt stödjer projekt för att starta gemensamma företag i flera medlemsstater i EU, på grundval av nyskapande initiativ som kan skapa arbetstillfällen.

2.7. Året-runt-arbeten, flexibilitet och ersättning för nedlagd arbetstid

2.7.1. Turistnäringens arbetsmarknad utmärks av säsongsanställningar och en viss osäkerhet. Genom att de anställda ofta byter arbetsplats är de praktiskt taget aldrig knutna till ett visst företag. Dessutom är lönenivån — med undantag för

några få högkvalificerade poster — ofta lägre än inom andra sektorer.

2.7.2. Den höga andelen säsongsarbeten måste tas i beaktande för att bättre kunna hanteras. Alla nationella bestämmelser kräver vilodagar, och säsongsarbetenas speciella krav måste införlivas och accepteras.

2.7.3. I flera regioner har man med hjälp av riktade åtgärder redan lyckats förlänga turist-säsongen. Att gradvis och på ett samordnat sätt sprida ferieperioderna inom hela Europa skulle kunna ge ytterligare impulser i denna riktning. En förlängning av turistsäsongen, bättre reglerad arbetstid och ökad efterfrågan (mottagande av icke-europeiska turister, nya turistgrupper från Östeuropa, nya samhällsgruppers tillgång till turism, utvecklingen av nya former av turism) kommer att vara faktorer som verkar för högre sysselsättning.

2.7.3.1. En förutsättning för att detta skall få bestående positiva effekter för sysselsättningen är dock en framsynt och långsiktig personalplanering från företagens sida samt att det erbjuds arbetstillfällen med arbetsmarknadsmässiga löner och anställningsvillkor.

2.7.4. Om man vidare beaktar den allmänna tendensen till kortare arbetstid, bör det nya sättet att organisera tiden beakta turismens specifika behov. Turismen, som till sin natur är starkt beroende av att utveckla ett utbud av tjänster under olika perioder och i otakt med övriga näringslivssektorer, ger direkt upphov till mycket speciella sysselsättningsvillkor. En grundläggande studie bör göras av detta problem eftersom det i stor utsträckning är avgörande för sektorns framtid. Servicens kvalitet är i själva verket en funktion av tillgången på motiverad personal. Därför måste den sociala dialogen förena sektorns särskilda villkor med kraven på livskvalitet, kvalitetsövervakanden och utsikterna att skapa nya arbetstillfällen genom kortare arbetstider.

2.7.5. Erfarenheten visar att arbetskraftsbesparingar inom denna sektor inverkar negativt på de erbjudna tjänsterna och därigenom motverkar turismens och turistföretagens grundläggande intressen. Det finns således en intressegemenskap mellan arbetsgivare och anställda som borde göra det möjligt att bli av med den dåliga image som sektorn har bland många ungdomar. Det är avgörande för den europeiska turismens framtid att kunna locka yngre generationer med goda arbetsvillkor och karriärmöjligheter. I varje strategi för att ge turistsektorn nytt värde bör man därför absolut betona vikten av att stödja de anställda och nödvändigheten av fortbildning under hela yrkeslivet. Vissa stora hotellkedjors framgång bygger för övrigt i mycket på dessa principer: motiverande lön, karriärutveckling och fortlöpande yrkesutbildning under hela yrkeslivet.

2.7.6. Av dessa anledningar bör man utveckla den sociala dialogen mellan de branschorganisationer som är verkligt representativa för sektorn, särskilt på småföretagsnivå, och de fackliga organisationerna. Turismens gränsöverskridande karaktär gör det nödvändigt att denna dialog förs på europeisk nivå. Att sprida beprövade metoder på europeisk nivå kommer också att ge ett säkert mervärde.

3. Kommentarer till kommissionens meddelande

3.1. Information om turismen i Europa

3.1.1. Trots kommissionens senaste framsteg vad gäller metoder för statistik över turismen som gör det möjligt att få en samlad bild av sektorn ("satellitmätningar"), trots förekomsten av gemensamma verktyg utarbetade av Eurostat och trots att de statistiska uppgifterna i stor utsträckning harmoniserats, är turismen fortfarande till sin natur svår att utvärdera. Det är i dag omöjligt att mäta hur många gånger medborgare från ett EU-land besöker ett annat och hur mycket antalet resor ökar; det blir allt svårare att särskilja turistresor från affärs- eller familjeresor osv.; tillgången till ytterligare en bostad ökar, liksom besök hos vänner, säsongsarbeten, svartarbete, osv.

3.1.2. Att fastställa en metod för att definiera och mäta som säkerställer en tillfredsställande nivå vad gäller mätningar av turismen, i enlighet med EU:s standard, och som återspeglar verkligheten och behoven för både den offentliga och den privata sektorn, förblir emellertid det enda sättet att ta fram tillförlitlig och uttömmande information om turismens återverkningar, och för att göra prognoser.

3.1.3. Kommittén föreslår, för att finjustera analysen och bättre återge läget och tendenserna i sektorn, att man tar fasta på högnivågruppens förslag att skapa ett nätverk av verksamhets- och observationspunkter kring befintliga lokala och regionala organ (turistbyråer, rådgivningsbyråer, handelskammare osv.) som väl känner till marknaden och som är de enda som kan uppfatta situationer som kan vara av många olika slag. Dessa observationspunkter skulle fungera som "rådgivningscentra för turismen" och ge information till turistföretag, särskilt vad gäller kvalitetsnormer och analys av konsumenternas förväntningar. Europeiska kommissionens roll skulle vara att i samarbete med de lokala och nationella myndigheterna ge ett "varumärke" till dessa lokala organisationer, att säkerställa att deras personal får utbildning och att få ett strukturerat europeiskt nätverk att fungera (efter modellen Euroinfocenter).

3.1.4. Unionens roll skall vara att på grundval av utbyte samla information på europeisk och internationell nivå (verksamheten kan utsträckas till att omfatta även partnerskapsländerna runt Medelhavet samt Öst- och Centraleuropa) för att utveckla informationsverktyg och fastställa prestationsindikatorer. Utvecklingen av denna plattform med stöd av ett nätverk av lokala observationspunkter vid beprövade lokala strukturer kommer göra det möjligt att inleda interregionala samarbetsprojekt och genomföra effektiva "benchmarkingåtgärder", det vill säga överföra beprövade metoder.

3.2. Att utveckla företagen

3.2.1. Turistindustrin i Europa består i huvudsak av små och medelstora företag, som ofta har svårt att svara mot de nuvarande kraven på konkurrenskraft (tillgång till "researrangörer", ett gott rykte, moderna marknadsföringsmetoder, kvalitet, kundrelationer, osv.) Branschen kännetecknas också av att det finns ett stort antal andra små verksamheter som i stor utsträckning är beroende av turismen: konsthantverkare, handel, egna företagare, osv.

3.2.2. Denna situation, som man vare sig finner i USA (mycket koncentrerad verksamhet) eller i de nya utvecklingsländerna där utländska företag eller statliga monopol dominerar, är också en källa till mångfald i den europeiska turismen: mångfald, kvalitet och variation i utbudet, närhet mellan den som utför turisttjänster och den kulturella miljön, osv.

3.2.3. I stället för att förlika sig med att denna europeiska mångfald gradvis försvinner är det EU:s uppgift att förvandla den till en konkurrensfördel. Man vet till exempel att den stora mångfalden av företagare är den bästa garantin för bibehållen sysselsättning och skapandet av lokala arbetstillfällen i turistområdena, som i många fall är desamma som de som har problem med minskad sysselsättning (landsbygdsområden, områden med långsammare utveckling, ö-regioner eller isolerade regioner, osv.)

3.2.4. Vissa turistområden i unionen har känt av turismens negativa sidor: förstöring av den naturliga miljön; charterföretagen är de researrangörer som dominerar marknaden; lokalbefolkningen förlorar sin ursprungskultur. Med ett ord blir dessa regioner bara till "turistmål" och förlorar efter hand de verkliga fördelar som de haft i form av gästfrihet, en naturlig miljö, traditioner och kultur. Från en dag till en annan kan researrangörerna bestämma sig för att lämna dessa destinationer för andra mer exotiska orter, ofta utanför Europa, och till de kulturella skadorna lägga ekonomisk ruin. På så sätt framträder farorna med en likriktad turism och med bristen på jämvikt mellan de lokala företagen och de stora researrangörerna, som allt större koncerner ofta agerar som oligopol som ställer sina villkor utan att det finns möjlighet att förhandla.

3.2.5. Partnerskap mellan branschens företag, stora och medelstora, tycks ofta föredras för att undvika researrangörernas alltför starka dominans och motverka nackdelen med en alltför liten företagsstorlek. Därför bör EU rekommendera de nationella och regionala myndigheterna att uppmuntra grupperingar och allianser. På gränsöverskridande nivå bör JEV-instrumentet, som på ett mycket effektivt sätt stöder samföretag mellan unionens små och medelstora företag, särskilt marknadsföras gentemot turistbranschen. Vidare är det av avgörande vikt att gemenskapens konkurrenspolitik visar intresse för relationerna mellan researrangörerna och de lokala turistföretagen för att återställa den nödvändiga jämvikten.

3.2.6. Varje gemenskapsåtgärd som avser att främja de små företagens miljö kommer att ha en positiv effekt på branschen: minskad moms på arbetsintensiv verksamhet, färre administrativa formaliteter, kortare betalningstider, en striktare tillämpning av konkurrensreglerna för att motverka monopol-situationer och otillåtna överenskommelser, lika behandling för alla verksamma inom turismen, inklusive föreningar och kooperativ. Härvidlag uppmanar kommittén rådet att anta en mindre ängslig attityd än då man nyligen undantog turistyrkena från den mekanism som skall ge möjlighet till lägre moms, trots att det utan tvivel rör sig om en av de mest arbetskraftsintensiva branscherna.

3.3. Partnerskap mellan offentliga sektorn och näringslivet

3.3.1. Kommittén anser att den offentliga sektorn, på lokal, nationell eller gemenskapsnivå, har ett avgörande ansvar när det gäller att utarbeta och stödja strategier för turismen. I dag kan emellertid den privata sektorns bidrag vara en faktor som leder till att processen går fortare.

3.3.2. Utveckling av turismen är i själva verket ofta knuten till tillgång till kvalitativ infrastruktur såsom reningsverk, särskilt i kustområden, iordningställande av kust- och strandområden, infrastruktur för vintersporter, anläggningar för utnyttjande av varma källor, sportanläggningar, fritidshamar, flygplatser, osv. Detta är särskilt giltigt för de minst gynnade regionerna i unionen. Dessa investeringar är ofta större än vad den offentliga sektorn har möjlighet att finansiera. EU kan och bör ge sitt bidrag inom ramen för strukturpolitiken för de minst gynnade områdena. Unionen kan även inom denna ram och genom politiken för offentlig upphandling främja offentlig-privat finansiering, liksom koncessionsavtal som gör det möjligt för privat kapital att delta i projekten. Incitament från gemenskapens sida för att använda denna moderna form av finansiering av projekt av allmänt intresse skulle vara ett nyttigt bidrag till att utveckla branschens potential.

3.4. Turism — forskning och teknisk utveckling

3.4.1. I meddelandet betonas med rätta den möjliga positiva effekten av innovationer och ny teknik. Här måste man framhålla femte ramprogrammet för FoTU, och särskilt dess övergripande prioriteringar ("förnyelse samt integration av små och medelstora företag") och vissa nyckelåtgärder som "en ny landsbygds- och kustmiljö" och "morgondagens stad". Större delen av turistindustrin omfattas tyvärr inte av dessa åtgärder. ESK anser att stödet till småföretag med outnyttjad innovationspotential måste utformas på ett smidigt sätt och att projekt för teknikspridning skall vara riktade och genomföras tillsammans med branschorganisationerna. För att femte ramprogrammet för FoTU skall bli så överskådligt som möjligt och lättare att utnyttja för aktörerna i turistbranschen (98 % har i dag inte tillgång till det), föreslår ESK att man skapar en användarvänlig informationsplats på Internet med länkar till Euroinfocenter och rådgivningscentra.

3.4.2. FoTU-insatserna i EU är förvisso inte begränsade till femte ramprogrammet (som svarar för knappt 4 % av forskningen i EU). ESK anser därför att man också bör genomföra gemensamma projekt via COST-åtgärder med delade kostnader och genom att utnyttja artiklarna 168 och 169 (f.d. artiklarna 130k och 130l) i EG-fördraget med avseende på gemensamma åtgärder i enlighet med förfaranden för Eureka-programmet.

3.5. Den sociala dialogens roll i sysselsättningspolitiken och utbildningspolitiken

3.5.1. ESK vill i likhet med högnivågruppen betona att arbetsmarknadspolitiken och utbildningspolitiken har stor betydelse för turistnäringens tillväxt och stabilitet. I detta sammanhang är den sociala dialogen av fundamental betydelse, särskilt på europeisk nivå på grund av turismens gränsöverskridande karaktär.

3.5.2. Det är också viktigt att framhålla att gemenskapens åtgärder är särskilt motiverade på det sociala och mänskliga planet. Det finns farhågor om att "social dumpning" till följd av regionernas konkurrens kan leda till att vissa företag försummar att investera i mänskliga resurser (utbildning, kompetensutveckling, personalens motivation) eller utnyttjar billig och lågutbildad arbetskraft. Genom en social dialog om de viktigaste problemen inom sektorn (t.ex. utbildning och arbetstid) i populära turistområden (t.ex. öarna i Medelhavet och bergsområden) skulle man på ett effektivt sätt kunna kartlägga de bästa metoderna för att öka personalens motivation och tjänsternas kvalitet.

3.5.3. Nya framsteg är möjliga om man tar fasta på erfarenheterna av de samtal som parterna fört i hotell- och restaurangbranschen, särskilt när det gäller lågkvalificerade jobb och arbetstid, där det i riktlinjerna för sysselsättningen nämns att det kan vara lämpligt att betrakta arbetstiden på årsbasis inom säsongsbetonad verksamhet.

3.5.4. Kommittén ser med oro på turistorganisationernas svaga representation och bristen på social dialog i många länder. Man måste därför utgå från de bästa metoderna i medlemsstaterna och försöka stödja arbetsmarknadsparternas strävan att öka sin representativitet, särskilt när det gäller små och medelstora företag och säsongsarbetare. Målsättningen att uppmärksamma villkoren i sektorn bör också stödjas och eftersträvas på europeisk nivå.

3.5.5. ESK anser att medlemsstaternas egna sysselsättningsplaner skall ange vilka åtgärder och ekonomiska åtaganden som planeras för att öka sysselsättningen och förbättra den sociala dialogen inom turistnäringen.

3.5.6. Samtalen mellan arbetsmarknadens parter bör också omfatta utbildning och rörlighet, bland annat för att höja kompetensnivån och möjliggöra för säsongsarbetare att få återkommande anställning och arbeten som kan komplettera deras huvudsysselsättning.

3.5.7. När det gäller erkännande av kvalifikationer och fri yrkesutövning är det viktigt att man helt och fullt tillämpar principerna om etableringsfrihet och ömsesidigt erkännande av likvärdiga kvalifikationsnivåer, i enlighet med de analyser som gjorts inom ESK:s observationsgrupp för inre marknaden⁽¹⁾. Inom vissa yrken, exempelvis fastighetsmäklare, bussförare och guider, finns det fortfarande många hinder för fritt tillhandahållande av tjänster och etableringsfrihet. Hindren beror på de faktiska förhållandena inom sektorn men är också av rättslig art. Det krävs ett starkt skydd för konsumenterna, men det är lika berättigat att garantera principerna om fri rörlighet och fri yrkesutövning.

3.5.8. I fråga om utbildningsinsatser beklagar ESK att man i meddelandet endast hänvisar till finansiering via EU:s strukturfonder. Snarare än finansiering bör man i stället på EU-nivå diskutera utbildning inom turistindustrin. Kommittén föreslår därför en ministerkonferens år 2000 där ministerrådet för turismfrågor respektive utbildningsfrågor skulle kunna diskutera turism och utbildning. Många förslag skulle kunna utmynnas ur dessa diskussioner, och ESK vill redan nu föreslå ett omfattande gränsöverskridande praktikant- och lärlingsprogram som finansieras med nationella eller regionala medel, av företagen själva och eventuellt av EU-medel. Ministerkonferensen skulle dessutom kunna ta initiativ till specifika program inom Leonardo II för att utforma modeller för europeiska

program, vänortssamarbete och skolnätverk. Man bör också genomföra gemensamma studier i viktiga turistintensiva gränsområden för att kartlägga gemensamma kompetensbehov, även för företagsledare, och för att omorientera de befintliga utbildningsresurserna eller skapa nya utbildningsmöjligheter.

3.5.9. Strategierna för kompetensutveckling bör inte bara omfatta tjänster (inkvartering, hotell osv.) utan också syfta till att utbilda "projektutvecklare" i att utforma olika paketlösningar med flera produkter: transporter, fritidsaktiviteter, gastronomi, kultur osv. Det behövs personer med en mångsidig kompetens inom turistindustrin. Branschen utmärks av varvad utbildning och praktik, utnyttjande av informationsteknik bland tjänsteföretag och "projektutvecklare", samt utbildning i kvalitetstänkande och språkutbildning. Avsikten är med andra ord att på ett djupgående sätt och på universitetsnivå utbilda "projektutvecklare" som besitter en mångsidig kompetens och som kan anpassa sig till olika aktiviteter.

4. Andra tänkbara inslag i en "Ny europeisk turismstrategi"

4.1. Tillväxtkris

4.1.1. ESK framförde redan i sitt yttrande om turism och regional utveckling av den 20 december 1990⁽²⁾ ett antal nya idéer om social och kulturell turism samt turism i bergsområden och på landsbygden. Dessa idéer är fortfarande aktuella. I yttrandet konstaterades en kris inom turistindustrin, som på sätt och vis fallit offer för sin egen framgång (ojämn tillväxt av utbudet, miljöförstöring osv.). Tio år senare är analysen lika relevant. Man kan i själva verket tala om en "tillväxtkris".

4.1.2. Trots lovande siffror fortsätter Europas andel av den internationella turismen att minska. Samtidigt som antalet turister förväntas fördubblas på tjugo år kommer Europa bara att kunna dra till sig omkring 45 % av den globala turismen, jämfört med nästan 60 % i dag. Det är bara affärsresor och resor till världsberömda men överbefolkade städer (Rom, Paris, Aten osv.) som fortfarande är lukrativa, medan många traditionella turistorters dragningskraft har försämrats av olika skäl: högt turisttryck under högsäsong, sämre kvalitet på tjänsteutbudet, ökad otrygghet och miljöförstöringar (vattenkvalitet, byggnader osv.).

⁽¹⁾ ESK:s yttrande CES 789/98, EGT C 235, 27.7.1998, s. 10.

⁽²⁾ EGT C 332, 31.12.1990, s. 157.

4.1.3. Turismen är en ekonomiskt lönsam företeelse som bör främjas, men den måste likväl kontrolleras. Oavsett perspektiv är turismen aldrig kulturellt och socialt neutral. Den innebär möten mellan olika folk och kulturer. Den påverkar näringsliv och arbetsvillkor. Den kan förorsaka skador på naturen och stadsmiljön: nedslitning av historiska platser, ful byggnation, slöseri, förstörelse av växt- och djurliv. Den säsongsbetonade massturismen tvingar också myndigheterna att bygga mycket dyra infrastrukturer som bara utnyttjas några månader om året och som därför sällan är lönsamma, vilket kan leda till skuldsättning. Turismen kan också, utan att direkt vara ansvarig, leda till ökad brottslighet: narkotika, rån och prostitution.

4.1.4. Samtliga dessa möjliga negativa effekter ger upphov till ibland våldsamma protester från lokalbefolkningens sida. En okontrollerad massturism kan skapa en känsla av frustration hos befolkningen, som upplever sig bestulen på sin miljö, kultur, sina traditioner och värderingar: "Vi ger bort allt men får ingenting tillbaka". Det är därför nödvändigt att försöka kontrollera turismen och anpassa den till lokalområdets natur och kultur. Denna sorts turism finns redan i flera regioner i unionen som hittills förskonats från massturismen. I detta sammanhang vill ESK framhålla att det civila samhället är viktigt och att det tillsammans med branschfolk och myndigheter måste kunna bidra via samråd till en lokal strategi för att utveckla en "hållbar" turism.

4.2. *Turism och inre marknaden*

4.2.1. En inre turismmarknad är långtifrån en realitet. Införandet av euron kommer snart att ytterligare accentuera bristerna på många områden. ESK uppmärksammade dessa områden redan i yttrandet från 1990⁽¹⁾. Det gäller bland annat:

- Enhetlig klassificering av övernattningsformerna, som i dag vållar europeiska och andra turister stort huvudbry.
- Kompatibla bokningssystem.
- Erkännande av kvalifikationer och fri etableringsrätt.
- Säkra betalningssystem, kontrakts giltighet, betalningsförseningar, klagomål osv.
- Organisering av de säsongsbetonade turistströmmarna, något som i dag är meningslöst om den bara sker på nationell nivå.

4.2.2. Till dessa områden kan i dag läggas distansförsäljning, som ökar på grund av Internet.

4.3. *Turism och kultur*

4.3.1. Det europeiska kulturarvet rymmer oerhörda möjligheter och utgör ett viktigt trumfkort för att öka turismen i hela Europa. Man bör dock göra en inventering av mindre kända platser och integrera dem i ett övergripande turismnätverk. Kulturturismen behöver marknadsföringsstöd. Det krävs investeringar i marknadsföring av platser av stort kulturellt intresse för att öka turisttillströmningen och förbättra självfinansierings- och utvecklingsmöjligheterna.

4.3.2. På sysselsättningsplanet bör detta utmynna i att det skapas nya yrken i anslutning till turism och kultur, till exempel i samband med tjänsteförmedling, projektutveckling, dokumentation, främjande av regionala språk, utformning av informations- och kampanjmaterial och flerspråkig service. En sådan kombination av turism- och kulturbaserad kompetens är absolut nödvändig för att öka denna turismform.

4.3.3. Kulturturism är dessutom ett viktigt sätt att öka människors kunskap om varandra. Denna turismform bör inte bara vara koncentrerad till kunskap om kulturarvet utan också om levande och samtida konst- och kulturyttringar. En ny europeisk strategi bör också bygga på en gemensam strävan att värna om kulturella sevärdheter i gränsområden, gemensamma insatser för att sprida information internationellt om Europas kulturella rikedomar, samt strukturfondsstöd till informationskampanjer om kulturarvet och samtida konst- och kulturyttringar.

4.4. *Turism och europeiskt medborgarskap*

4.4.1. ESK är övertygad om att turismen i detta avseende kan bidra till den europeiska integrationen. Skapandet av "Schengenområdet" och "euroområdet" är i princip ett mycket konkret och positivt framsteg. Turistindustrin som integrationsfaktor bör undersökas närmare, särskilt dess sysselsättningseffekter och möjligheter att skapa större rörlighet på arbetsmarknaden. Turisttillströmningen från omvärlden bör också bedömas ur detta perspektiv.

4.5. *Turism, sammanhållning och hållbar utveckling*

4.5.1. Att utvecklingen av turismen i mindre gynnade regioner har bidragit till ökad sammanhållning är i dag ett känt faktum. En rad negativa företeelser bör dock mana till försiktighet (miljöförstöring, okontrollerad stadsutveckling, liten inverkan på den lokala ekonomin, negativa reaktioner från lokalbefolkningen).

⁽¹⁾ EGT C 332, 31.12.1990, s. 157.

4.5.2. Det kraftiga tryck som turismsatsningar utövar på lokalsamhället och miljön får ofta negativa konsekvenser som motverkar strävan att främja turismen. Turismen måste planeras och utvecklas utifrån nya principer som bygger på en hållbar utveckling. Ökad turism för ofta med sig nya byggnader och vägar, som i många fall inte utnyttjas under större delen av året och som ibland utgör störande inslag i lokalområdet.

4.5.3. Den nuvarande turismplaneringen bygger ofta på att ett stort antal människor är koncentrerade till små områden under mycket korta perioder. Detta skapar en rad problem i samband med sophantering, vatten- och energiförsörjning och transporter.

4.5.4. Miljövård är bara ett bland många inslag i en strategi för en hållbar utveckling, en målsättning som förutsätter ett globalt perspektiv, framsynthet och en långsiktig planering.

4.5.5. Detta innebär att en effektiv strategi för ökad turism och sammanhållning måste kompletteras med en ny strategi för en hållbar utveckling som i första hand bygger på bevarande av naturtillgångarna, vilket i sin tur hänger samman med en långsiktigt bärkraftig turism och ekoturism.

4.5.6. Det står klart att regionerna inom ramen för en europeisk strategi för att effektivt främja turismen som sysselsättande faktor ofta har större behov av metoder än av pengar. EU bör därför utforma olika benchmarkingprojekt för att kartlägga de bäst fungerande metoderna på regional nivå.

4.6. Social turism

4.6.1. Att fler människor har möjlighet att resa och semestra är betydelsefullt för sysselsättningen. Riktlinjerna för sysselsättningen bör därför lyfta fram multiplikatoreffekten av de olika nationella stödåtgärderna för en social turism inom EU (nätverk av turistbyar, projekt för ungdomar, åtgärder till förmån för äldre och pensionärer).

4.6.2. Man måste på olika sätt verka för att alla skall kunna semestra, men man måste samtidigt vara vaksam på att det inte skapas getton på orter som bara besöks av grupper med små ekonomiska resurser.

4.6.3. Man bör också överväga åtgärder för att undvika uppdelningen i olika socialgrupper och öka kontakterna mellan människor. I framtiden bör turismen i större utsträckning bidra till social integration och motverka social splittring.

4.6.4. Målet att alla samhällsgrupper skall kunna resa och semestra får inte tolkas som en uppmaning till "massturism" i ordets negativa betydelse: tjänster av bristfällig kvalitet, brist på kulturella inslag osv. Det måste tvärtom också uppfattas som en källa till personlig utveckling och nya upplevelser. Det har för övrigt visat sig att låginkomsttagare är mycket intresserade av semesterformer som gör det möjligt att komma i kontakt med andra människor och kulturer: inkvartering hos privatpersoner, övernattnig i bondgårdar, vandring och kulturesor.

4.7. Turism och utbildning

4.7.1. En spridning av skolloven inom EU skulle främja en familjeturism med kvalitet och minska trycket (miljö, ekonomi...) på de mest besökta områdena.

4.7.2. Utan att underskatta svårigheterna med en sådan samordning (traditioner, klimat, kulturella förhållanden...) uppmanar kommittén de behöriga rådskonstellationerna (utbildning, industri, turism) att börja behandla frågan.

4.8. Turism och utvidgningen

4.8.1. Turismpotentialen kommer att öka i och med EU:s utvidgning; i första hand genom en ökad tillströmning av östeuropeiska turister som vill upptäcka de nuvarande EU-länderna, men också genom det ofta okända turismutbud som finns i de östeuropeiska länderna. Den samlade effekten av dessa båda faktorer kommer att skapa större dynamik inom turismsektorn. Det är därför mycket viktigt att Central- och Östeuropa deltar i ett europeiskt turisminitiativ, särskilt i samordnade projekt som omfattar specifika områden (t.ex. Östersjöområdet, Karpaterna och området kring floden Oder).

4.8.2. Detsamma gäller i princip också länderna i Medelhavsområdet, som skulle kunna medverka i en turismpolitik som avser stora och viktiga turistområden.

5. Rekommendationer: metod och principer för en europeisk handlingsplan

5.1. Ekonomiska och sociala kommittén har beaktat följande vid utarbetandet av sina rekommendationer:

5.1.1. Den europeiska integrationens positiva effekter på turismens utveckling (fri rörlighet för personer, Schengenområdet, gemensam valuta...).

5.1.2. Turismens unika bidrag till att förbättra sysselsättningssituationen i Europa, särskilt som det rör sig om en av de få branscher som kan förena högre produktivitet med skapande av nya arbetstillfällen.

5.1.3. Valet att bevara och erkänna mångfalden i Europeiska unionens olika delar, snart i ett utökat Europa, genom rikedom hos Europas folk, i deras kulturella arv och i Europas natur.

5.1.4. Nackdelarna med en turism utan restriktioner, särskilt vad gäller de potentiella problemen för miljön, kulturarvet och den kulturella mångfalden; följden kan bli en tillväxtkris som kan komma att hota sektorns tillväxtpotential.

5.1.5. Nödvändigheten att säkra och utnyttja de minst kvalificerade arbetstillfällena för att göra dem mer attraktiva.

5.1.6. Vikten av en allmän politik för kvalitet och ett bredare utbud.

5.1.7. Den situation som de regioner i Europa faktiskt befinner sig i som är mycket beroende av turismen och som har ett handikapp i en mindre väl utvecklad infrastruktur (särskilt ö-regioner och unionens yttersta randområden).

5.1.8. Existerande snedvridning av konkurrensen, särskilt i relationerna mellan lokala företag och researrangörerna.

5.1.9. Nyttan av ett europeiskt angreppssätt, både på grund av turismens uppenbara gränsöverskridande karaktär och därför att problemen i mycket liknar varandra över hela Europa, och för att det därför verkar vara mest kostnadseffektivt och gynnsamt att söka gemensamma lösningar.

5.2. Ekonomiska och sociala kommittén rekommenderar rådet, Europaparlamentet, medlemsstaterna och kommissionen att inrätta ett initiativ för en Europeisk strategi för turismen (EST) som omfattar följande:

5.2.1. Medfinansiering av pilotprojekt för utbyte av erfarenheter och "benchmarking", särskilt vad gäller definition av lokala strategier, miljöskydd, tjänsternas kvalitet, den sociala dialogen och utbildning för turismens nya yrken, med utgångspunkt i ett strukturerat nätverk av lokala verksamhets- och observationspunkter organiserade kring befintliga organ.

5.2.2. Prioriterad tillgång till de befintliga gemenskapsinstrumenten (Europeiska strukturfonderna, företagspolitiken, forsknings- och utvecklingspolitiken, programmen Leonardo, JEV, Life, osv.) för att stödja de regioner som är mest beroende av turismen och för att främja innovationer och partnerskap.

5.2.3. En effektiv tillämpning av konkurrenslagstiftningen vad det gäller denna sektor, särskilt för att kämpa mot konkurrenssnedvridningar, monopol och oligopol som gör hundratusentals småföretags situation mycket utsatt.

5.2.4. En fördjupad social dialog på europeisk nivå, särskilt när det gäller kvalifikationsnivåer, utbildning, rörlighet, arbetsvillkor, arbetstider och tillfälliga anställningar.

5.2.5. Att en europeisk kvalitetsstadga med gemensamma regler, liksom förfaranden för certifiering och utvärdering studeras inom pilotsektorer med representanter för branschen, konsumentorganisationerna och löntagarna.

5.2.6. Kvalitativa krav som kan ställas på medlemsstaterna inom ramen för de nationella sysselsättningsplanerna med avseende på sysselsättningspolitiken och hur den sociala dialogen skall bedrivas.

5.2.7. Att man redan nu inför delar av EST för kandidatländerna, särskilt när det gäller finansiering genom Phare och Sapard.

5.2.8. En rapport som årligen publiceras av kommissionen om strategins genomförande, om gemenskapsstrategiernas genomslagskraft på sektorn (inre marknaden, den gemensamma jordbrukspolitiken, yttre förbindelser, socialpolitiken ...) och tilldelningen av EU-medel i siffror.

5.2.9. EU:s institutioner bör regelbundet samråda med de ekonomiska och sociala aktörerna inom denna sektor, främst i syfte att utvärdera vilka verkningar EU:s lagstiftning och politik får för turismen.

5.2.10. En årlig uppföljningskonferens bör hållas som samlar representanter för medlemsstaterna, de berörda parterna (företag, anställda, konsument, närstående verksamheter osv.) samt Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Bryssel den 26 januari 1999.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI